

Občinski potroševalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Skupščinske volitve leta 1967

Za sedanjo družbeno-politično aktivnost so značilne vse močnejše težnje po nadaljnjem uveljavljanju in razvijanju neposredne socialistične demokracije. Delovni ljudje vedno bolj sodelujejo pri reševanju družbenih, ekonomskih in političnih problemov, pri čemer razvijajo in utrjujejo socialistične družbene odnose, ki so zasnovani na samoupravljanju in delitvi po delu. Ta aktivnost je kljub raznim nepravilnostim vedno bolj rasla in dobivala svojo potrditev in nadaljnje spodbude na kongresih socialističnih zvez in še posebej na IV. plenumu CK ZKJ. Vedno bolj se krepi zavest, da delovni ljudje postajajo nosilci družbenega ravoja in odločanja o vseh vprašanih. Vzporedno s tem pa raste zaupanje v lastne ustvarjalne sile in čut odgovornosti za celotni družbeni razvoj.

Posebno obeležje in vsebino politične aktivnosti dajejo napor delovnih ljudi pri izvrševanju ciljev reforme, napor za stalno večanje življenjske ravni, hitrejšo večanje družbene produktivnosti dela, hitrejšo reševanje nalog s področja družbenih služb, še posebej šolstva, zdravstva, socialnega varstva itd., kar je v končni fazi osnova družbenega programiranja, katerega osnove bodo prav v sedanjem času v javni razpravi.

Zavedajoč se polne odgovornosti za celotni družbeni razvoj, poudarjajo delovni ljudje hkrati tudi veliko odgovornost samoupravnih in skupščinskih organov, skratka vseh nosilcev družbenih funkcij. Prav zaradi tega imajo prihodnje volitve v skupščino toliko večji pomen.

Nadaljnje razvijanje političnega sistema, torej tudi delovanja skupščin, je naloga vseh družbeno-političnih činiteljev, posebej organizacije Socialistične zveze. Da bi naša skupščina delovala uspešno, bi bilo potrebno stalno spremljati in analizirati njeno delo. O nekaterih vprašanih iz dela skupščine pa bi bilo potrebno javno razpravljati. Na primer:

— koliko je skupščina uresničila svojo samoupravno in oblastveno vlogo v skladu z določili ustave. Kako se manifestira dvojni značaj skupščine;

— kako vpliva novi skupščinski sistem na delo skupščine;

— izkušnje, ki jih opažamo v delu odborov in medsebojnih odnosov med zboroma;

— kakšen je odnos skupščine do razvijanja komunalnega sistema;

— kakšen je odnos skupščine do drugih družbeno-političnih skupnosti in kakšno je sodelovanje;

— kakšni so odnosi med skupščino in široko javnostjo ob sprejemanju posameznih odločitev in stališč;

— kakšni so odnosi med skupščino in njenimi izvršilnimi organi;

— odnos med skupščino in upravo. Odnos odbornika in poslanca do skupščine;

— ali sedanji sestav skupščine zagotavlja takšno kvaliteto dela, da prihajajo do izraza interesi samoupravljavcev;

— analizirati profesionalizem v skupščini ter obenem ugotoviti stopnjo pogojev za deprofesionalizacijo;

— ugotoviti aktivnost odbornikov in njihovo povezanost z volivci;

— odpreti vprašanja informiranosti odbornikov ter volivcev o dogajanjih v skupščini in občini kot celoti.

Ta vprašanja bi po vsej verjetnosti v dani situaciji odprla niz vprašanj, o katerih do danes iz objektivnih ali subjektivnih vzrokov nismo mnogo razpravljali.

Spomladi 1967 bomo na področju občine volili polovico novih odbornikov, v zvezno skupščino vseh pet zveznih poslancev in tri poslance v republiško skupščino. Ob tem je potrebno poudariti, da bomo leta 1967 pričeli velikim kadrovskim spremembam, ker poteče mandat nekaterim najvidnejšim nosilcem družbeno-političnih funkcij.

Prav zaradi tega smatramo, da mora kadrovska politika postati vedno bolj stvar vseh občanov, volitve pa bistveni sestavni del samoupravljanja in neodtujljiva samoupravna pravica delovnih ljudi. Smatramo, da je potrebno usmeriti vse napore v to, da se kar najbolj sprosti sodelovanje občanov v pripravah in da ti samostojno odločajo pri izbiri kandidatov za posamezne volilne in vodilne družbeno-politične funkcije. Naloga, ki stojijo pred družbeno-političnimi organizacijami v zvezi z volitvami, so analiza dela skupščin, dosledna realizacija načel kadrovske politike, kar naj vpliva na oblikovanje meril za izbor novih odbornikov in poslancev.

Merila, ki jih bomo ob tem morali upoštevati, so lastna idejna politična orientacija, moralno politični lik, sposobnost in zavednost v družbeno-političnem delovanju za krepitev samouprave in neposredne socialistične demokracije. To pomeni, da bomo izbirali take kandidate, ki se bo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

O preosnovi ZK

Uresničevanje programa ZK in sklepov 8. kongresa je kazalo, da ni niti lahko niti enostavno. Vsi, ne samo komunisti, smo čutili, da so na delu močne in vplivne sile, ki ne le zavirajo, ampak skušajo naravnost zaobrtni usmeritev naše ekonomske in politične akcije. Četrty plenum na Brionih je razkrinkal in porazil te sile.

Ne smemo pa si delati o tem nikakršnih utvar. Ta poraz je bil zadan tem silam v političnem vrhu ter v službi DV, katero so skušali najbolj intenzivno izrabiti za svoje sebične namene.

Neresno bi bilo trditi, da na »nižjih nivojih«, kot se izražamo, privržencev take politike ne bi bilo. Taki privrženci pa niso bili in niso, kot so mnogi skušali dokazati, le med uslužbenci državne varnosti (ali celo med miličniki)!

Iskati jih moramo v prvi vrsti med tistimi, ki v delovnih organizacijah ali občinah zavirajo samoupravo; ki ovirajo uveljavljanje nagrajevanja po delu; ki vztrajajo kljub nesposobnosti in neznanju na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu in seveda tudi v vodstvih političnih organizacij itd.

Na zadnjem, petem plenumu ZKJ je tovariš Tito grajal delno enostranost dose-
danjih razprav in kritik. Te, da so bile usmerjene preveč le na napake v službah državne varnosti, premalo ali pa nič pa so bile razčiščevane napake v gospodarstvu, predvsem v investicijski politiki.

Prav te, tudi v naši občini se nerazčiščene probleme, bi morali ostreje načenjati. Komunisti bodo morali biti iniciatorji razprav o teh vprašanih ter glavni borci za njih reševanje.

Govorijo, da bo plačevala naša občina letno okoli 200 milijonov S din anuitet. Zahtevati bomo morali, da se javno obrazlože in utemeljijo ti stroški. Nemalokrat smo že slišali utemeljene zahteve po jasni in javni politiki trošenja vseh sredstev in skladov pri občinski skupščini, dalje v urbanistični in stanovanjski politiki, pa vendar dalj od nejasnih obljub ali celo izmikanj nismo prišli.

Spadamo v vrsto najbogatejših občin v državi po bruto produktu, številu zaposlenih, industrijski tradiciji in sposobnosti naših proizvajalcev. Mnogo bolj revna pa je ta slika in vrstni red verjetno dokaj neugodnejši, če bi primerjali višino osebnih dohodkov naših delavcev, urejenost otroškega varstva, osnovnega šolstva itd.

To so problemi, ki še čakajo na naš domžalski »brionski plenum«.

Aleksander Skok

OBIŠČITE

DOMŽALSKI JESENSKI SEJEM

ki bo v dneh od 21. do 30. oktobra 1966
v razstavnih dvoranah v Domžalah

Potrošno blago za jesen in zimo, kmetijski stroji, avtomobili

Znižane cene!

Zakaj kar po starem

Ceprav je 8. kongres ZKJ nakazal, kakšne spremembe so potrebne v naših odnosih, čeprav je približno da mora biti gospodarska reforma tudi družbena reforma in kljub temu, da je IV. plenum CK ZKJ konkretno pokazal, kako je treba začeti, gre pri nas še kar po starem.

50. člen ustave SRS se glasi: »Delovno ljudstvo je edini nosilec oblasti in upravljanja družbenih zadev. Občani uresničujejo samoupravljanje neposredno na zborih volivcev, z referendumom in v drugih oblikah neposrednega odločanja v delovni organizaciji, v občini in v drugih družbeno političnih skupnostih ter po svojih delegatih, ki jih volijo v organe upravljanja delovnih in drugih samoupravnih organizacij in v predstavniška telesa družbeno političnih skupnosti.«

Podobna načela imamo tudi v naših statutih. Pa poglejmo praksis! V praksi pa je čisto drugače. No, drugega dela tega ustavnega načela se dobro držimo, po mojem mnenju še preveč. Tako se držimo predstavniških organov, da na resničnega in edinega nosilca oblasti, to je na delovni kolektiv v podjetju in na občane v okviru občine — pozabljamo. Ali ni to birokracija, ko določen krog ljudi odloča za celoto, ne da bi se s to celoto predhodno posvetovali. Ali se nita krog ljudi, ki pri nas sestavlja razne komisije, kolegije in odbore in v katere so predlagani in izvoljeni po neki čudni logiki vedno eni in isti ljudje, postavil nad občane? Mnogo-

(Nadaljevanje s 1. strani)

do znali boriti proti raznim birokratsko-etatističnim težnjam in proti mišljenju, da je delitev po delu nemogoča. V pripravah na predstoječe volitve bo izredno pomembna aktivnost vseh družbeno-političnih činiteljev in javnost razprav, v katere naj se vključujejo tudi razprave o pripravah na zbor samoupravljalcev občine.

Franc Gabrovšek

krat lahko slišimo, ko nekdo od neposrednih proizvajalcev pravi »saj delajo kar po svoje« ali »saj bi kaj rekli, pa se ne upam, ker se mi lahko kaj pripeti«. In tudi ni redko, da se to pripeti! Sam sem bil dvakrat žrtev takih krivičnih sankcij, čeprav je bilo to že po letu 1963, ko je izšla nova ustava in samo zato, ker sem zastopal stališče, ki ni bilo po volji taki določeni skupini v podjetju. Ni malo takih podjetij, ki se sredstev neposredne demokracije sploh ne poslužujejo. Ali je res, da v naših delovnih organizacijah ni takih zadev, o katerih bi morali odločati vsi? Ni dvoma, da bi na tako sprejete odločitve ne bilo priговорov, bila bi večja zainteresiranost ljudi v podjetjih in bolj humani medsebojni odnosi. Tako pa je še na sejah delavskih svetov malo razprav in slaba udeležba, moramo loviti člane, da smo sklepni, da izglasujemo, kar je vnaprej pripravljeno in o čemer ni dvoma in ga ne sme biti, da ni dobro, čeprav se pozneje velikokrat pokaže, da vendarle ni bilo najboljši. Ali niso to deformacije, ali ni to neupoštevanje ustavnih in statutarnih načel in ali ni to kaznivo? Zakaj se z vsem strinjamo samo deklarativno, praktično pa kar po starim navadi?

Kdo pa so v teh določenih skupinah ljudi v podjetjih? Ali niso to po večini zreli in izobraženi ljudje, ali niso večji del vodilni in člani ZK, ki so prvi poklicani, da dajo vse od sebe za naš razvoj, oni pa ga zavirajo, poleg tega pa mislijo, da doprinašajo največji delež k celotni družbeni akumulaciji? Mi pa vemo, da to ni res. Če pogledamo v I. knjigi »Kapitala«, kjer Marks razvija teorijo vrednosti, vidimo, da se na novo ustvarjena vrednost ustvarja samo z dodajanjem dela, ki ga delavec dodaja, ko oblikuje predmet dela in da je celotna družbena akumulacija presežno delo delavcev, to je neplačano delo delavcev, da izvira iz proizvodnje, čeprav se kažejo rezultati šele na tržišču.

V II. knjigi »Kapitala« Marks analizira

stroške in pravi, da so stroški menjave in administracije neproduktivni stroški, da trgovski dobiček in dohodek administracije ni nič drugega kot del presežne vrednosti, preseženega, neplačanega dela, ki je bil ustvarjen v proizvodnji in ga proizvodnja priznava trgovini in drugim službam, da namesto nje vršijo nekatere posle. Zato, da proizvodnja lahko poteka bolj kontinuirano. Zakaj navajam Marksa? Zato, da bi lažje pokazal, kako nepravilno delamo mi ob delitvi, ko povsod prav neproduktivne enote, to je administracija, režejo kruh! Materialni in družbeni položaj ljudi v administraciji je v večini primerov ugodnejši kot pa pri delavcih — neposrednih proizvajalcih, ki kakor smo videli, edini ustvarjajo. Delavci so se naveličali poslušati lekcije o delitvi in o ekonomskih enotah od tistih v administraciji, ki sami kaj vneto trdijo, da se njihovo delo ne da meriti samo zato, da jih nihče ne more kontrolirati.

Tako je v naši praksi, po kateri kanimo še kar naprej, da smo delavca — neposrednjega proizvajalca oropali njegovih osnovnih pravic in svoboščin, ki so temeljne v našem družbenem sistemu, to je, odvzeli smo mu »pravico neposrednega odločanja« s tem, da mu ne omogočimo, da bi lahko neposredno vplival na potek družbenih dogajanj, drugič smo ga oropali »svobode govora« s tem, da smo mu z različnimi neupravičenimi sankcijami nagnali v glavo, čeprav neupravičeno, a vendarle, strah, da se ne upa govoriti in s tem, da se mu smejemo, če se ne izraža dovolj strokovno.

Samoupravljanje kot sistem socialističnih ekonomskih in političnih odnosov terja ustrezne, zavestne družbene sile, ki naj takšne odnose namerno oblikujejo, utrjujejo in dejavno razvijajo. Resnična demokracija družbenih odnosov pa je v praksi odvisna od tega, kakršni sta »praksa« in »ozračje«, ki ju ustvarjajo vodilne politične sile. Te bi morale povezovali energije in akcije posameznikov ter jih usmerjati k uresničevanju ciljev in interesov skupnosti, v katerih bi bile zajete tudi njihove lastne težnje. A. D.

Spoprijeti se je treba z bistvenimi problemi mlade generacije

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZVEZE MLADINE

Na občinskem komiteju Zveze mladine Domžale se te dni že pripravljajo na redno letno konferenco Zveze mladine naše občine, ki bo 30. oktobra. Del teh priprav so bile tudi priprave na letne konference terenskih in tovarniških aktivov ZMS ter konference aktivov same. O tem, katerim vprašanjem so v tem obdobju posvetili največ pozornosti, sem se pogovarjal s predsednico občinskega komiteja tov. Vido Dimčev.

»Predvsem smo v predkonferenčnih pripravah razpravljali o delu in metodah občinske organizacije ZMS, ki naj bi bila v prihodnje osnovna oblika dela v naši organizaciji. Aktiv ZMS je sicer še vedno oblika organiziranja mladih v podjetju ali na vasi ter v šoli, vendar v njem in prek njega mladi niso mogli reševati bistvenih problemov, ki jih tarejo, na primer vprašanja štipendiranja, zaposlovanja itd. Ta vprašanja presegajo meje enega aktiv ali dveh in so

skupna mladi generaciji v občini, zato jih je treba tudi skupno obravnavati in skupaj reševati. To pa je naloga občinske organizacije ZMS, v kateri bo sicer občinski komitej še delal kot samostojno telo, ki pa ne bo več edino. Občinska organizacija bo vključevala tako vodstva aktivov, strokovnjake s posameznih področij, pedagoge kot tudi vse tiste mlade, ki jih bo določeno vprašanje zanimalo, oziroma jih bo prizadelo. S tem se bomo izognili razpravi v ozkem krogu, kar je bilo doslej ena glavnih ovir za bolj učinkovito delo Zveze mladine.«

— Nove oblike in metode dela bodo verjetno samo del naših prizadevanj za večjo učinkovitost organizacije? »Seveda. Predvsem želimo, da bi se občinska organizacija in aktiv ZM ter mladina sploh čim bolj vključili v samoupravni mehanizem; razprave v ZM naj bodo samo začetek razprave o določenem problemu, nadaljnja raz-

prava in sklepanje pa naj se potem odvija v delavskih svetih, občinski skupščini itd. Seveda pa je potem izvajanje sprejetih nalog sicer skupna naloga vseh, predvsem pa tudi mladih. Za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje nekaterih najbolj perečih vprašanj mladih v naši občini pa se bodo morali v večji meri angažirati prav omenjeni organi, ki so doslej te stvari reševali mimogrede ali pa sploh ne.«

Te besede predsednice more najbolje ilustrirati dejstvo, da se kljub problemom v zvezi z zaposlovanjem mladine v naši občini letos sploh še ni niti enkrat sestel svet za delo pri občinski skupščini.

— In katerim nalogam, problemom boste posvetili v jesenskem in zimskem obdobju največ pozornosti? — »Prav gotovo bomo morali še naprej posvetiti čimveč pozornosti štipendiranju, vztrajali bomo na izdelavi plana potreb po kadrih v

občini ter predlagali, da bo čimveč mladih v posebnih tečajih dokončalo osemletko.

Ze sedanja proizvodnja zahteva nedvomno dokajšnjo stopnjo strokovne, pa tudi družbenoekonomske izobrazbe, kar je visoko razvita proizvodnja. Zato bi morali na tem področju in na področju dopolnilnega strokovnega izobraževanja storiti več kot doslej.«

— Katerim vprašanjem pa ste posvetili največ pozornosti v pripravah in na konferencah aktivov? — »Mislim, da je treba znova poudariti že večkrat izrečeno misel, da je pogoj za uspešno delo ZMS dobro organizirano delo na športnem in kulturnem področju ter v drugih svobodnih aktivnostih. Zato smo organizirali skupne posvete med našim komitejem ter občinsko zvezo za telesno kulturo, občinskim svetom Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, z Ljudsko tehniko in Zvezo prijateljev mladine. ObZTK in ObsZKPO sta že sprejela program dela za jesensko in zimsko obdobje, ki naj zagotovita predvsem načrtnost dela

(Nadaljevanje na 3. str.)

na teh dveh področjih in pa strokovno izvedbo. Se posebej bosta omenjena organa dolžna skrbeti za vzgojo kadrov za delo v društvi, v klubih in v aktivnih ZMS.»

Morda želiš še posebej opozoriti na kakšen problem? — »Da

Želimo, da bi se pravilno upoštevale potrebe mladine za udejstvovanje na športnem, kulturnem in drugih področjih tudi pri delitvi sredstev. Samo lepe besede so premalo.«

F. G.

Prisluhnimo kritičnim pripombam delovnih ljudi

Ni potrebna velika pozornost, če hočemo slišati kritične pripombe delovnih ljudi in njihovo živo zanimanje za reformo, nadaljnjo demokratizacijo samoupravnih odnosov in reorganizacijo Zveze komunistov. Toda nastalo je neko zatišje, velike nade, ki jih je delovnim ljudem vtil 8. kongres in 3. plenum, predvsem pa 4. plenum, so se razpršile, nastalo je čakanje, kaj bodo ukrenili višji forumi. Temu čakanju so se v Domžalah pridružili tudi člani ZK, ne sicer vsi, vendar večina prav gotovo, nekateri celo živijo v iluzijah, češ glavnega krivca smo odkrili, zdaj bo šlo vse gladko. Po ugotovitvah CK ZKJ je »čakanje« eden resnejših pojavov, ki jih nikakor ne bi smelo biti. V njem se skrivajo zastarela gledišča, ki dokazujejo, da se še vedno oklepamo starih odnosov, ko naj ukrepa nekdo od zgoraj.

Nujno je, da bo tudi pri nas sedanja velika akcija ZK in vseh socialističnih sil, ki ji je izhodiščna točka, smisel in bistvo v demokratizaciji odnosov v vseh porah družbe — usmerjena k temu, da postanejo organizacije ZK v delovnih organizacijah in kolektivih veliko bolj pristojne obravnavati konkretne slabosti in odklone.

Kritične pripombe delovnih ljudi, ki jih lahko slišimo v tovarnah na delovnih mestih, v lokalih, med dopustniki itd., se ne nanašajo zgolj na pomanjkljivosti in na deformacije v službi državne varnosti, ampak tudi za zaprtost in nedemokratski način dela drugih institucij in organov, delavskih svetov, strokovnih teles v posameznih podjetjih, vodstev posameznih družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine pa tudi organizacij in vodstev Zveze komunistov.

Neredko lahko naletimo na skupino ljudi, delavk ali delavcev iz raznih delovnih organizacij, ki se pogovarjajo »pri nas je pa tako in tako«. In če prisluhnemo takemu razgovoru, kaj lahko ugotovimo, da tudi v domžalskih podjetjih ne manjka takih posameznikov in skupin z »glavno besedo«, ki so si vzeli samoupravljanje v »zakup« na način, ki na zunaj ne izgleda tako brutalen. Ta vrsta ljudi si je »glavno besedo« vzela po nekakšni diplomatski poti s tem, da je izkoristila »luknje« v zakonih in samoupravnih aktih. Zato tudi ni redek primer, ko med delavci

slišimo »saj delajo kar po svojem« ali »kaj pa hočeš, ko pa je v samoupravnih organih večina vodilnih in ko samo oni govorijo« ali »najbolje je, da molčiš, se ti kaj lahko pripeti«.

Seveda lahko slišimo tudi bolj revolucionarna mnenja, da je sedaj treba iti do kraja, da je treba brez kompromisov odstraniti vse, ki na tak ali drugačen način zavirajo nadaljnjo demokratizacijo samoupravnih odnosov.

V tem razširjenem pojavu izogibanja zameram, ki pravzaprav pomeni, da se delavci in celo mnogi delavci — komunisti sprijaznijo z negativnimi pojavi in reagirajo samo takrat, kadar je neposredno kršen osebni interes, mnogi vidijo v tem vzrok pasivnosti velikega števila posameznikov komunistov, nekommunistov in organizacij Zveze komunistov. Razčiščevanje odnosov, ki porajajo takšno ozračje, ni enostavno. Ko razmišljam o tem, pridem ponavadi do zaključka, da moramo razčistiti s člani ZK, ki so to samo po članski izkaznici in ki pičtujejo članarino, ki največkrat glasujejo za tisto, kar jim osebno najbolj ustreza, ki politično ne delujejo, ki so se včlanili v ZK samo iz karierističnih nagibov, menim, da je treba zahtevati večjo odgovornost in obvezno izvajati disciplinske ukrepe proti komunistom in tudi nekommunistom, ki ne spoštujejo uveljavljene linije. Takšne zahteve po razčiščenju, po večji odgovornosti in disciplini, po izmenjavi, po kaznovanju zaviralcev nadaljnega razvoja socialistične demokracije in kršilcev samoupravnih pravic, so glavne teme med delavci in delavci — komunisti na neuradnih sestankih po terenu. Prisluhnimo, tovariši, tem zahtevam in na podlagi teh zahtev pristopimo k praktični politični akciji. Tudi v naših podjetjih je dosti napak, samoupravljanje redko prestopi prag ekonomske enote, še so pojavi samovolje, neodgovornosti in neaktivnosti izvoljenih članov samoupravnih organov, tu, tovariši, lahko uveljavimo po ustavi zagotovljeno »negativno volilno pravico«, kar pomeni, da odpokličemo tiste naše predstavnike, ki smo jih izvolili v samoupravne organe, v skupščine, sindikalne svete, sekretariate, komiteje itd. in ki ne delajo dobro, ali sploh ne delajo, namesto njih pa izvolimo druge, boljše.

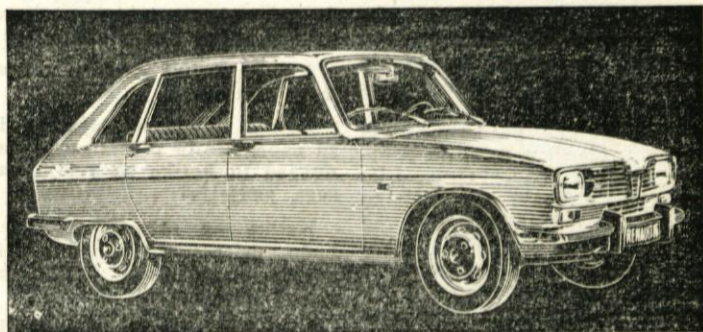
Še danes je v veljavi pri nas

Je vaša želja avtomobil?

Oglejte si vozila znamke Renault na domžalskem jesenskem sejmu v času od 21. do 30. oktobra.

Prepričali se boste lahko o izredni udobnosti in kvaliteti vozil te renomirane svetovne avtomobilske znamke.

Modeli R 4, R 10 in R 16 so pojem kvalitete in elegance!

R 16 doseže brzo 160 km/h v 19 sekundah, ima pogon na prednja kolesa, ima velik prtljažni prostor, 7 kombinacij sedežev tako, da se vedno lahko prilagode željam in potrebam, je hiter, varen in ekonomičen, skratka idealen kot družinsko vozilo in najprimernejši za poslovne ljudi.

Oglejte si razstavljene modele na domžalskem jesenskem sejmu!

stara praksa, da kolektiv o sklepih samoupravnih organov samo na kratko naknadno obvestimo, odbornik občinske skupščine skliče zbor volivcev samo takrat, ko jim prečita že sprejeti občinski proračun, da o poslancih ne govorimo. Koliko časa bomo še potrebovali, da se bomo zavedli, da vsak izvoljeni član (DS, UO, občinske skupščine itd., predstavlja določeno skupino delavcev, občanov, ki ji pravimo volilno telo in da je temu volilnemu telesu tudi odgovoren za svoje delo, da mora zastopati njihove interese v okviru možnosti in interesov širše družbe. Tu se pojavi neresno vprašanje, kako naj izvoljeni predstavnik zastopa interese svojih volivcev, če se predhodno z njimi ne posvetoje in kako naj delovni ljudje, ki so po ustavi edini nosilec oblasti in upravljanja družbenih zadev, to svojo pravico uveljavijo, če jih nihče ne vpraša, če smo zbere delovnih ljudi in zbere volivcev, ki so najvišji organi oblasti in sredstva neposrednega upravljanja, opustili, češ da je škoda časa. Morali bomo pristopiti k bolj demokratičnim oblikam. Zato ni čudno, če med delavci slišimo pripombe »saj se ne da nič narediti, najbolje je če molčiš in delaš, saj vedno naredijo tako, kot si zamislilo vodilni«. Tovariš Tito je ob neki priliki dejal »da so se nam nekateri kompromisi maščevali in da jih ne bi smeli več sklepati, iti je treba do kraja to pa pomeni: tiste, ki so trajno delali napake, je treba izmenjati in kaznovati. Stvari ne smemo prikrivati, sicer v delovnih kolektivih ne bomo mogli prepričati ljudi, da molk ni zlato.«

Če prisluhnemo kritiki občanov in če zasledujemo dogaja-

nja v naši širši domovini, ki nam jih posredujejo sredstva za informacije, lahko vidimo, da v Domžalah vlada neko zatišje. Imam občutek, da pri nas le preradi gledamo drugam in preradi govorimo o napakah drugih, lastne prakse pa ne vidimo. Pri nas o plenumskih sklepih govorimo le posplošno in se z njimi strinjamo samo z besedami, ne pa tudi z dejanji, morali bi iti v domačo hišo in obravnavati pomanjkljivosti najprej doma. Posebno kritično je treba pregledati lastno samoupravno prakso: metodo in vsebino dela delavskih svetov, zaprto forumsko odločanje brez posvetovanja z delavci, centralizem v delu gospodarske organizacije, priznavanje večjih pravic delovnim enotam, delitev po delu kot pogoj za vse druge pravice proizvajalcev, dosedanja ustrezno valorizacijo dela neposrednih proizvajalcev v primerjavi z delom administrativnih služb, kadrovske politike in v tej zvezi pri nas pogoste primere izigravanja natečajev, odnose med ljudmi v podjetju, pojave birokratskega odnosa do ljudi, neformalne vodstvene skupine itd. Tu bi se lahko naštevili mnogo drugega, kar se dogaja, čeprav je protizakonito. Skratka, obrnimo se proti sebi in opustimo neutemeljeno kritiziranje višjih forumov in posameznikov, katere širi reakcija. Zalostno je, ker pri nas lahko slišite tudi člane ZK, kako širijo take vesti, ne da bi se predhodno prepričali, če so resnične.

Zdi se mi potrebno poudariti, da je sedaj najvažnejše, da se zelo pogumno in odkrito govori o partijskem delu. Zlasti je potrebno ugotoviti, kaj kaže narediti, da bi se delo Zveze komunistov (Nadaljevanje na 4. strani)

»Več kot polovico stanovanj je bilo zgrajenih pred vojno«

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM STANOVANJSKEGA PODJETJA DOMŽALE

Letos je bilo tudi v naši občini ustanovljeno stanovanjsko podjetje, katerega naloga je predvsem gospodarjenje s stanovanji, ki so družbena lastnina. Poleg tega pa se ukvarja tudi z urejanjem mestnih zemlinteresentom za stanovanjsko gradnjo. Zanimalo nas je, kako so se »znašli« člani delovne skupnosti tega podjetja, s kakšnimi nalogami in težavami se ubadajo, zato smo prosili za razgovor direktorja podjetja Jožeta Zevnika.

1. Tov. direktor, najprej nas zanima, s kakšnimi stanovanji razpolaga trenutno vaše podjetje?

»Trenutno gospodarimo s 409 stanovanji v 85 stavbah s čisto površino 18.088,8 m².

Vrednost vseh stanovanj je 1.254.649.001 S din. Upravljamo in gospodarimo tudi z 68 poslovnimi prostori v skupni vrednosti 428.322.647 S din s skupno površino 5.737,8 m².

Bolj zanimiva kot število stanovanj je njihova starost, ki je poprečno zelo visoka, zato imamo posebno sedaj na začetku veliko skrb za najnujnejši popravili in vzdrževanjem posebnostih starih stavb. Te so bile do sedaj zelo slabo vzdrževane, ponekod pa tako zanemarjene, da se je delala velika materialna škoda. Stavb v starosti do 20 let imamo 34 s skupno 199 stanovanji, s starostjo 20—40 let 12 stavb s 44 stanovanji, s starostjo 40—60 let 9 stavb s 27 stanovanji, s starostjo 60—80 let 14 stavb s 58 stanovanji, 80 do 100 let je starih 9 stanovanj v 2 stavbah, nad sto let pa je starih 72 stanovanj v 14 stavbah.

Torej imamo več kot polovico stanovanj, ki so bila zgrajena pred vojno, kar nam dela sive lase. Zato bomo vsaj tri leta morali dati vsa sredstva, s katerimi bomo razpolagali, za popravilo in vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada, še-

le potem bomo lahko začeli tudi z gradnjo novih stanovanj.«

2. S kakšnimi sredstvi razpolagate letos?

Koliko od teh sredstev bo šlo za popravilo in vzdrževanje stanovanj in koliko za režijo vašega podjetja?

Koliko od skupnih sredstev bodo prispevali stanovalci iz svojih stanarin in koliko bo znašal letos regres?

»Naše podjetje bo letos dobilo za naloge na področju stanovanjskega gospodarstva 49 milijonov 508.269 S dinarjev. Od tega bodo znašale stanarine skupaj 55 odstotkov, oziroma 27.229.548 dinarjev, regres iz stanovanjskega prispevka, ki ga plačujejo delavci v delovnih organizacijah pa ostalih 45 %, oziroma 22.278.721 S dinarjev. Za režijo podjetja (predvsem za osebne dohodke zaposlenih) bo od teh sredstev šlo 7.243.214 S dinarjev, torej približno 15 %. Z enako vsoto bodo, oziroma so že, razpolagali tudi hišni sveti. To so sredstva za zavarovanje, čiščenje skupnih prostorov, čiščenje dimnikov, odvoz smeti, fekalij in podobno. Za tekoče vzdrževanje stanovanjskih hiš smo letos namenili 4.572.330 S dinarjev. To so stroški za pleskanje, čiščenje, vzdrževanje dostopnih poti itd. Amortizacija znaša 12.635.751 S dinarjev, za investicijsko vzdrževanje (nove strehe, kanalizacija, nove fasade itd.) pa bo šlo ostalih 17 milijonov 416.041 S din.«

3. Kako pa je s poslovnimi prostori?

»Poslovni prostori nam bodo po starih najemninah prinesli samo 1.239.847 S dinarjev, kar je zelo malo. Prav te dni pa bomo sklenili z vsemi najemniki nove pogodbe z višjimi najemninami, saj zakon določa, da te ne smejo biti nižje kot je poprečna najemnina za 1 m² stanovanjske površine. Okoli 30 poslovnih prostorov pa je tre-

nutno ali nezasedenih ali pa še ni razčiščeno vprašanje lastništva, oziroma kdo ima pravico razpolaganja.«

4. S kakšnimi sredstvi boste razpolagali v naslednjih letih in iz katerih virov bodo ta sredstva?

»V naslednjih letih bomo razpolagali s približno enakimi sredstvi kot letos (torej okoli 50 milijonov), le da se bo notranje razmerje med deležem stanarin in subvencijo in stanovanjskega prispevka stalno večalo tako, da bodo leta 1970 stanovalci morali plačevati polno stanarino, torej skupno 50 milijonov. Vsako leto se bodo stanarine povečale za 11,25 odstotka od tiste stanarine, ki jo bodo plačevali leta 1970.«

5. S kakšnimi nalogami, oziroma težavami ste trenutno najbolj zaposleni?

»Na področju stanovanjskega gospodarstva želimo realizirati predvsem kratkoročni program sanacijskih del predvsem na starejših hišah, ki ga je že sprejel centralni delavski svet našega podjetja. Trenutno so v teku najnujnejša popravila hiš in njihovo zavarovanje pred nadaljnjim propadanjem, pri čemer želimo kar najbolj sodelovati s hišnimi sveti in stanovalci samimi ter z ustanovitelji stanovanjskega podjetja. Drugo področje našega dela pa je priprava in oddaja mestnih zemljišč interesentom za stanovanjsko gradnjo, predvsem priprava urbanistične dokumentacije. Pripravljamo zazidalni načrt za območje Sp. Jarš in Rodice (razpis bo v prvi polovici naslednjega leta), za Zavrti v Mengšu pripravljamo parcelacijo in odvzem zemljišč uporabnikom (razpis bo verjetno še letos). Za Trzin — Za rebrjo — je v izdelavi izmera in priprava zazidalnega načrta (razpis bo v letu 1967), za Radomlje pa je v izdelavi zazidalni načrt (razpis bo spomladi 1967).«

6. Menda nameravate ustanoviti za vzdrževanje hiš nekatere obrtne servise?

»Res je. Potrebe investicijskega in tekočega vzdrževanja nas silijo v to, da bomo verjetno še letos ustanovili vsaj pleskarski in vodoinstalaterski servis, ki bosta služila izključno za naše lastne potrebe. Kolikor pa bo potrebno, bomo ustanovili tudi nekatere druge servise.«

7. Kakšen je sestav centralnega delavskega sveta vašega podjetja?

»V CDS je pet predstavnikov stanovalcev, ki jih je izvolila skupščina stanovalcev, tri predstavnike so izvolili ustanovitelji podjetja, dva je imenovala občinska skupščina, sedem pa je članov delovne skupnosti našega podjetja.«

8. Na kakšen način nameravate zagotoviti kar najboljše sodelovanje stanovalcev in hišnih svetov ter ustanoviteljev pri opravljanju skupnih zadev in upravljanju podjetja sploh?

»Predvsem bomo še pred koncem leta točno obvestili skupščino stanovalcev o programu investicijskega vzdrževanja posameznih hiš in blokov. Obvestili jih bomo tudi o izvršenih popravilih. Upoštevali bomo vse predloge in mnenja te skupščine v zvezi s tem, dokončno pa bo o tem sklepal CDS. V vašem listu bomo objavili tudi izvleček iz našega statuta, ki govori o pravicah in dolžnostih stanovalcev in ustanoviteljev. Pri popravilih samih pa smo že dosedaj tesno sodelovali s hišnimi sveti in stanovalci.«

9. Kako ocenjujete to, da imamo v naši občini več stanovanjskih podjetij, ne pa enega samega, kot bi bilo normalno in pravilno?

»Imate prav! Pravilno in najceneje bi bilo, da bi z vsemi 875 stanovanji v družbeni lastnini v občini gospodarilo eno samo podjetje. Tako pa imamo štiri stanovanjska podjetja, oziroma enote, ker imajo TOKO, ZKI in Induplati svoja podjetja. Če bi gospodarili samo mi z vsemi stanovanji, bi bili režijski stroški precej nižji, kot so sicer. Mislim, da bi morali to spremeniti.«

Franci Gerbec

(Nadaljevanje s 3. strani)
nistov tudi pri nas izboljšalo in izpopolnilo v smislu pripomb, izrečenih na 4. plenumu CK ZKJ in med dosedanjim razpravo. Če namreč hočemo, da bo v podjetju zdravo delal organ samoupravljanja, potem mora najprej dobro delati organizacija ZK; če hočemo, da se demokratizem v družbi razvija, potem se moramo najprej boriti za demokratizem v Zvezi komunistov.

Poglejmo malo, kakšni so naši sestanki osnovnih organizacij ZK: redki, ne dovolj pripravljene, slaba udeležba, ni samokri-

tike. Zato začnimo gledati tudi nase, pa se bodo tudi nečlani ravnali po nas in — stvari se bodo izboljšale.

V peti točki sklepov 4. plenuma CK ZKJ je rečeno: Ko centralni komite ZKJ sprejema te sklepe, se obrača na vse komuniste in delovne ljudi Jugoslavije, da dajo vse sile za nadaljnji razvoj samoupravljanja in neposredne demokracije ter uresničevanje ustavnih pravic. Malo sil smo doslej vložili pri nas! Česa se bojimo? Morda zopet »zamer«?

A. D.

Kmetje in posestniki!

Oglejte si sodobne kmetijske stroje na »Domžalskem jesenskem sejmu« v času od 21. do 30. oktobra 1966.

Sodobna industrija malih kmetijskih strojev je poskrbela tudi za vas, da vam olajša delo in poveča storilnost.

Oglejte si razstavljenе stroje in zahtevajte tehnične podatke.

Tudi za vas je kmetijski stroj najboljša investicija!
Kmetje in posestniki!

Obiščite domžalski jesenski sejem!

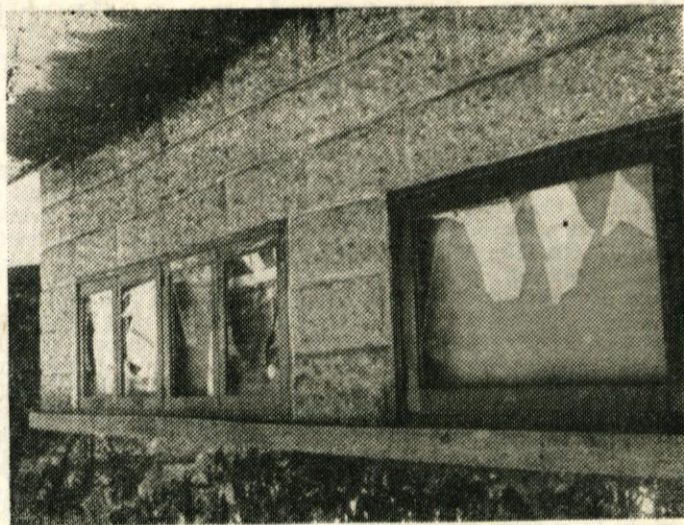
Da ne bo prepozno!

Iz leta v leto se tudi pri nas bolj zaostrujejo problemi v zvezi z našimi mladostnimi prestopniki. Kako rešiti to vprašanje, že ni več samo naloga za to določenih upravnih organov, temveč stvar nas vseh. Saj imamo tudi pri nas vedno, več primerov, ko s prstom kažejo na vse nas in nas obtožujejo, da smo po tej plati vse premalo storili. Kadarkoli se kaj zgodi po zaslugi teh mladih prestopnikov, se takoj najdejo sodniki in tožniki. Zgražanja je na vseh koncih, kritike prav tako, samo da ta kritika ne zadane vedno pravega mesta. Zgražajo se navadno prav tisti, ki največkrat nosijo glavno odgovornost za taka zla dejanja. Ali ni žalostno, da pri čitanju raznih anket, ki jih izpolnjujejo naši mladi ljudje, le moramo priznati, da mi starejši doslej nismo mogli pokreniti kaj učinkovitejšega. Da bi naši mladini nudili vsaj malo tistega, kar išče. Tako se naša doraščajoča mladina potika po gostinskih lokalih, ali se potepa po cestah, kjer se res ne more naučiti nič dobrega. Mladi ljudje beže iz domačega okolja, ker jih tam ne razumejo niti njihovi najbližji. Starši največkrat greše v svoji slepi starševski ljubezni.

Naj navedem vsaj nekaj konkretnih primerov. V neki družini raste sin, ki ga oče in mati vsak po svoje vzgajata. Prvi prestrogo z večnim pretepanjem, mati s potuho in nepotrebnim zagovarjanjem. Prav ista mati je celo prosila učitelja, naj vendar spregleda njenemu sinu kajenje cigaret, čeprav je fant star šele trinajst let. Fant zato svojo mater izsiljuje, se redno potepa, krade in tako dela sramoto svojim star-

šem in šoli. Kdo je kriv, da je fant zabredel na kriva pota? Drugod je oče kroničen pijanec, mati neursjena, otroci prepuščeni sami sebi. Kakšne vzgoje so deležni ti otroci? Iz njih rastejo bodoči mladostni prestopniki. Danes na naših občinskih skupščinah nimamo nikogar, ki bi se po svoji dolžnosti zavzel za tako mladino. Imamo socialno skrbstvo, ki pa največkrat tudi ne more vsega, oziroma je njegova dejavnost tako obširna, da se ji izmuznejo tudi taki pereči problemi. Imamo organe milice, ki pa imajo prav pri mladostnih prestopnikih največkrat vezane roke. Zato smo mnenja, da bi se moral organizirati pri vsakem oddelku za notranje zadeve v vsaki občini poseben referat prav za reševanje te problematike.

V višjih razredih Posebnih osnovnih šol večkrat izstopajo ti mladi prestopniki, ki niso samo mentalno prizadeti, temveč se v njih pokažejo slej ali prej psihične motnje, ki jih ženejo v težke prestopke ali celo v kriminal. Pri taki mladini so vsa prizadevanja vzgojiteljev največkrat zaman. Prav taki mladinci in pionirji slabo vplivajo na vse ostale, ker vidijo v njih svoje vzore in junake. Da pri vsem tem igrajo veliko vlogo razni drugi vplivi, domače okolje, slabi filmi, cesta, slabo čtivo, je na dlani. Zato bi bilo nujno, da se obravnava na vseh sešankih in zborovanjih vseh naših množičnih političnih organizacij tudi ta problematika in se s čimprejšnjimi ukrepi pristopi k izboljšanju in odстранjevanju vzrokov za tako stanje. Dvajset let po svobodi smo ponosni na velike dosežke v gospodarstvu, na hiter razvoj na-

Z veliko ljubeznijo so člani Planinskega društva in Avtomoto društva že pred leti uredili pred poslopjem občinske skupščine zastekljene omarice, kjer so objavljali sporočila svojim članom, obveščali občane o svojem delu in akcijah in in vršili propagando, eni za planine in turizem, drugi pa za motorizacijo.

Že večkrat se je zgodilo, da je kdo iz neprevidnosti razbil katero teh stekel, vendar je društvo brez posebnega negodovanja nabavilo novo. Pred dnevi pa so nočni razgrajči vzeli tudi te omarice »na piko« in razbili vsa stekla, prospekte in objave, ki so bile v omaricah, pa uničili.

Tisto noč so stanovalci bližnjih hiš večkrat slišali razgrajanje pijanih mladih ljudi, nekatere so celo prebudili iz spanja. Ker je tako razgrajanje precej pogosto bi bilo prav, da bi gostilničarji vedeli, kje je meja, ko še smejo dati gostu alkohol, pa tudi organi Milice bi morali proti takim ostreje ukrepati.

Razbite omarice pa so žalostno spričevalo za tiste, ki niti dela idealistov ne morejo pustiti na miru!

še socialistične družbe in na naš velik ugled zunaj po svetu. Prav! A koliko smo res storili, da bi tudi nova generacija nadaljevala začeto delo? Manjka nam primernih internatov, manjka primernih domov, kjer naj bi se pravilno vzgajali taki

mladostni prestopniki in kamor naj bi prišli otroci, ki doma niso deležni pravilne vzgoje. Tudi za to bo treba najti nekoč nekje denar, ki se bo obilno obrestoval. Samo, da ne bo prepozno!

Nace Vodnik

Skupščina občine je podelila štipendije in posojila

V junijski številki smo obljubili, zato smo še bolj dolžni poročati o uspehu akcij, ki jih je občinski komite ZMS skupno s Komisijo za štipendije pri občinski skupščini vodil v zvezi s štipendiranjem in kreditiranjem dijakov in študentov.

Predvsem smo lahko zadovoljni z dejstvom, da je skupščina občine na svoji junijski seji sprejela predlagani odlok o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov, ki natanko določa vse kriterije in pogoje za prejemanje štipendije ali posojila. Poleg tega je določila, da se mora razpisati no-

ve štipendije in posojila ter odlok pričeti izvajati z začetkom šolskega leta 1966/67. Omeniti je treba, da je bil občinski komite ZMS skrajno nezadovoljen zaradi nesodelovanja občinskih upravnih organov, katerim bi moralo to biti službena dolžnost (Oddelek za gospodarstvo in finance glede pregleda finančnih možnosti, Oddelek za splošne in družbene službe glede tehnične priprave odloka in zbiranja pripomb in popravkov iz razprav).

Na podlagi odloka je bilo v juliju razpisanih 35 štipendij in posojil za šole druge in tretje

stopnje. Prijavilo se je prek 50 prosilcev (skupno s predlogi iz osnovnih šol) iz naše in iz drugih občin. V začetku septembra je skupščina občine podelila 7 štipendij in 20 posojil; nekatere štipendije bodo ponovno razpisane naslednje leto, ker letos ni bilo prosilcev, nekaterim prosilcem pa so na predlog SOB štipendije podelile delovne organizacije. Vsi mladi, ki so dobili štipendije in posojila, so iz naše občine, večina izhaja iz tako slabih socialnih razmer, da brez tega ne bi mogli študirati.

Ugotovimo lahko, da razpis kljub vsemu ni povsem dosegel svojega namena: za štipendije na nekaterih šolah ni bilo prosilcev, nekatere ustanove pa so bile po objavi razpisa nezado-

voljne, ker so menile, da niso bile upoštewane najnujnejše potrebe po kadrih (npr. otroške negovalke). Zaradi tega moramo vnaprej pri tem delu prečsem zagotoviti, da bodo upravni organi izdelali dolgoročni ali srednjeročni plan potreb po kadrih v družbenih službah in občinski upravi, ter ga dali v razpravo vsem prizadetim ustanovam in zainteresiranim organizacijam. Ta plan in predvidene razpise štipendij in posojil bodo lahko zelo koristno uporabljali tudi poklicni svetovalci v osnovnih šolah, če bodo hoteli mlade uspešneje usmerjati v nadaljnje šolanje. Letos je bil razpis zaradi stiske s časom izdan pozneje kot določa odlok, vnaprej pa bo tudi pri tem potrebna točnost, ker bodo le tako imele srednje in osnovne šole možnost, predlagati svoje dijake za dodelitev štipendije ali posojila. Fnako se bodo pa tudi mladi lažje odločili za nadaljnje šolanje, če bodo vedeli, kolikšne so možnosti za to, da dobijo štipendijo ali posojilo.

Vida Dime

Vlagajte svoje prihranke pr

Kreditni banki in hranilnici Ljubljana - podružnica Domžale

Še v tem mesecu bo število varčevalcev s hranilno knjižico v domžalski banki doseglo število 10.000. Desettisočega varčevalca bo podružnica nagradila s praktičnim darilom - tranzistorjem

Program dejavnosti na področju kulture za sezono 1966-67

1. DRAMATIKA

Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij bo organiziral dramsko revijo, ki bo potekala vse leto. V njej bodo lahko sodelovala prosvetna in druga društva, mladinski aktivni in skupine, ki bodo naštudirale eno ali več celovečernih dram, komedij, mladinskih iger, ljudskih iger, operet, literarnih večerov in pa kulturnih predstav. Predstave po terenu bo ocenjevala posebna komisija, najboljša — izbrane skupine pa bodo nastopile tudi na zaključni reviji, ki bo v enem izmed večjih krajev v občini.

Obsztkpo bo nudil strokovno pomoč po možnosti tudi kadrovske (režiserji).

2. PLESNE VAJE

Znanje plesa in lepo vedenje koristi slehernemu človeku, posebno velja to za mladino. V letošnjem letu bodo organizirane plesne vaje I. in II. stopnje v Domžalah, Mengšu in v enem izmed centrov v Črnem grabnu. Seveda, če bo za to interes pri mladih. Lahko pa se bodo organizirale tudi v drugih krajih naše občine. Pri tem organiziranju bo seveda sama mladina morala nositi večji del organizacijskih priprav, Obsztkpo pa bo preskrbela plesne učitelje.

3. FILMSKA VZGOJA

Brez dvoma ima danes zelo velik vpliv na človeka, zlasti na mladega, film. Kljub njegovi razširjenosti je filmska vzgoja zelo zanemarjena. Občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij bo preskrbel vsaj enkrat mesečno v naši občini, da bo predvajal dober film, katerega bo spremljala tudi strokovna razlaga, da bomo tudi pri tej umetnostni vrstni ljudem sčasoma privzgojili smisel in razumevanje za lepo ter čut za umetniško vrednost. Proučiti bo treba tudi možnosti za ustanovitev posebne komisije, ki bi vplivala tudi na repertoar v naših kinematografih.

4. PEVSKI ZBORI

Kljub zabavni glasbi, ki se je zelo razširila, so še danes pevski zbori zelo priljubljeni, sodelovanje v njih pa marsikomu nudi velik užitek. V domžalski občini je sedaj 5 zborov, ki delajo redno ali občasno. Kljub temu, da za mlade vemo, da radi prepevajo, se ne vključujejo v velikem številu v to dejavnost. Glasbena komisija pri občinskem svetu ZKPO bo v vseh krajih, kjer bodo začeli formirati nove pevske zборе ali tudi manjše skupine (oktete, skupine popevkarjev itd.) preskrbela tudi pevovodje.

Občinski svet ZKPO bo kot vsako leto organiziral revijo pevskih zborov in skupin.

5. FOLKLORA

Poleg športnega plesa so zelo lepi in prijetni folklorni ali narodni plesi. V naši občini razen v Papirnici Količevo ta dejavnost ni razvita. V Domžalah bo organizirana folklorna skupina, ki bo zajemala interesente iz vse občine. Tudi v drugih krajih se bodo lahko ustanovljale te skupine (iz več društev ali aktivov skupno), če bo dovolj interesa. S prizadevanjem in resnim delom bodo te skupine lahko tudi dosegle, da bi od delovnih organizacij zbrale sredstva za nakup potrebnih oblek.

6. ZABAVNO-GLASBENE PRIREDITVE

Prireditve z narodno in zabavno glasbo so zelo priljubljene. Občinski svet ZKPO bo organiziral dve reviji, na katerih bodo nastopali pevci in izvajalci tovrstne glasbe. Predvidoma bi bili reviji v decembru in februarju. Občinski svet ZKPO bo pri pripravi nastopajočih nudil strokovno pomoč.

7. KULTURNI VEČERI

Zelo zanimiva in vsebinsko bogata kulturna vrst so tudi kulturni večeri. Pod tem naslovom lahko naštudiramo tudi v majhnem prostoru enodejanko in odlomke iz dramskih del, literarne večere, (književnost, poezija), lahko se organizirajo glasbeni, likovni, filmski večeri. Občinski svet ZKPO lahko preskrbi literaturo, programe iz vseh področij kulture, diapozitive, glasbeno spremljavo (posneto na magnetofonskem traku), lahko pa tudi strokovnega vodjo.

8. OBISKOVANJE SNG V LJUBLJANI IN KONCERTOV V GROBELJSKI CERKVI

Zaradi visoke umetniške ravni predstav v Slovenskem narodnem gledališču je občinski svet ZKPO v gledališki sezoni 1966/67 organiziral abonma za ljubitelje dramske in operne umetnosti. Organiziral je tudi prevoz. V grobeljski cerkvi, ki je sedaj restavrirana in odprta kot muzej Jelovškovih fresk, bo Zavod za glasbeno izobraževanje pripravil več koncertov v baročnem stilu. Društva in mladinski aktivni bodo lahko organizirali skupinske ogledne muzeja in obiske koncertov. Strokovno razlago pri ogledih bo zagotovil občinski svet ZKPO.

9. PRIREJANJE RAZSTAV

Organizacija in prirejanje razstav zahteva nekoliko izkušenosti. V krajih, kjer druge

Oglejte si avtomobile znamke Renault na domžalskem jesenskem sejmu.

Predstavljamo vam R 10 Renault - Major

RENAULT MAJOR

— motor zadaj, 4 cilindri, 1108 ccm, 50 KM, 135 km/h, potrošnja 6,8 l/100 km, 5 sedežev, diskaste zavore, sinhronizirane brzine.

Če pa se boste odločili za R 4:

— 845 ccm, 32 KM, 110 km/h, poraba 6 l/100 km, 5 vrat.

To je najprimernejši voz za obrtnike, kmete in vse tiste, ki žele imeti kar največ prtljažnega prostora.

Vabimo vas na brezobvezen ogled naših vozil na domžalskem jesenskem sejmu.

Vse informacije dobite lahko na sejmu ali pa pri generalnem zastopstvu za Jugoslavijo: »Cosmos« Ljubljana, Celovška 34.

kulturne dejavnosti niso razvite, lahko vsaka, še tako skromna razstava popestri življenje občanov. Razstave so lahko: likovne, domačih in drugih avtorjev — starih predmetov, orodja, posode, obleke, deli pohištva, knjige, spisi, glasbeni instrumenti, predmeti iz NOB, rudnin in rastlin iz določenega kraja itd. Občinski svet ima na razpolago razstavne pajoje. Prosvetna društva in mladinski aktivni bodo dobili pri občinskem svetu tudi strokovno pomoč.

10. KNJIŽNICARSTVO

V naši občini je knjižničarstvo razvito le v večjih središčih. Centralna knjižnica v Domžalah pošilja potujoče kovčke le v nekatere vasi, pripravljena pa jih je pošiljati v vsako vas, če je le tam nekdo, ki bi knjige prevzel. Vsi mladinski aktivni, tovarniški in terenski lahko stopijo v stik s centralno knjižnico in na svojem področju vpeljejo knjižničarstvo.

11. PROSLAVE IN MANIFESTACIJE

Večina prosvetnih društev in drugih organizacij prireja pro-

slave ob državnih in drugih praznikih šablonsko, na star način, ki ljudi ne privablja. Z največjimi prijemi in skrbno pripravo bi občinski svet ZKPO, ki ima na tem področju že nekaj izkušenj, lahko nudil strokovno pomoč. S takšnim načinom dela želimo spremeniti dosedanjo enolično shemo teh proslav.

12. ORGANIZACIJA IN POSREDOVANJE

Občinski svet ZKPO bo prevzel posredovanje in organizacijo gostovanj vseh predstav in prireditev, ki bodo dovolj dobro pripravljene. Tako posamezni kraji ne bodo videli le dosežkov svojih društev in kulturnih skupin, pač pa tudi rezultate dela drugih. Prav tako bo njegova naloga, da organizira gostovanja skupin iz drugih občin in posreduje za gostovanja domačih društev v drugih občinah.

Občinski svet
Zveze kulturno prosvetnih organizacij
Domžale

Obvestilo

Vse stanovalce v stanovanjskih hišah pod upravo Stanovanjskega podjetja Domžale obveščamo, da bomo pričeli s 1. novembrom pobirati stanarino po inkasantu, ki bo imel pooblastilo našega podjetja.

Stanovanjsko podjetje
Domžale

Prometna problematika v Domžalah in bližnji okolici

Letošnja turistična sezona je mimo in s tem v zvezi tudi čas najgostejšega prometa, ki se je vsak dan odvijal po naših cestah. Ugotavljamo, da je bilo letos za 15% več prometa — v glavnem avtomobilov s tujo registracijo, kot v istem obdobju preteklega leta. Predvsem so to Avstrijci in Nemci, pa tudi Italijani že prodirajo do Domžal, čeprav se v manjšem številu. Ker imajo zunaj več avto cest kot pri nas in v zvezi s tem tudi hitreje vozijo po naših, za tako hiter promet neprimernih cestah, je razumljivo, da pogosto pride do hujših prometnih nesreč, ki jih povzročijo inozemci. Nujno bomo morali misliti na to, da bomo počasna vozila (traktorje, kolesarje, vprežna vozila, razne samohodne delovne stroje, ročne vozičke in drugo) odstranili s tranzitnih cest ter za ta počasna vozila napravili vzporedne ceste. S tem bomo omogočili hitrejši tranzitni promet in na drugi strani zavarovali občane pred nesrečami. Povedati moramo tudi, da je v občini Domžale kar precej tako imenovanih »stranskih cest«, samo te ceste so dostikrat v takem stanju, da je po njih promet nemogoč (v zimskem času niso vse izplužene, poleti pa niso oskrbovane in so jamaste. Pogosto niso mostovi popravljani in varni za normalen promet).

Pa si oglejmo nesreče, ki so bile na našem območju v času od 1. V. 1966 do 30. IX. 1966 po mesecih:

maj — 28 prometnih nesreč, 11 oseb huje poškodovanih;
junij — 36 prometnih nesreč, 15 oseb huje poškodovanih, 3 osebe izgubile življenje;
julij — 31 prometnih nesreč, 19 oseb huje poškodovanih;
avgust — 41 prometnih nesreč, 10 oseb huje poškodovanih;
september — 28 prometnih nesreč, 7 oseb huje poškodovanih.

Skupaj 164 prometnih nesreč, 62 oseb huje poškodovanih, 3 osebe izgubile življenje.

V juniju so pri treh prometnih nesrečah izgubili življenje ena skrbna mati z Rodice in dva otroka v starosti od dveh do petih let.

Kje so vzroki za tako hude prometne nesreče, ki terjajo življenja in povrh celo življenja otrok?

Ce opišemo nesrečo, kjer je voznik tovornjaka povozil dveletnega otroka, je vzrok v tem, da je prehitro vozil z ozirom na stanje ceste in prometa na njej in drugič, ker ni imel popolnoma v redu motornega vozila, čeprav bi ga kot poklicni voznik MORAL imeti. Otrok se je igral izven ceste, na domačem dvorišču.

Neposredni vzrok nesreče pa so bili trije otroci, ki so stekli čez cesto, ne da bi se prepričali, če je cesta prosta.

Drugi primer je z Rodice, kjer je spet otrok stekel čez cesto in naravnost pod kolo osebnega avtomobila. Cesta je zelo prometna in za otroke izredno nevarna. Starši bi ob takih cestah morali imeti otroke stalno pred očmi in jih ne puščati same, da se igrajo ob cestah in s tem povzročajo nevarnost za sebe in ostale uporabnike ceste.

Naslednji primer matere, ki je izgubila življenje tudi na Rodici pa je usoden v tem, da je zavila čez cesto, ne da bi pravočasno nakazala spremembo smeri vožnje. Take nesreče so v Domžalah zelo pogoste in se končajo ponavadi s hudimi posledicami.

Kateri so najpogostejši vzroki, ki so botrovali prometnim nesrečam v poletnih mesecih?

1. Prehitra vožnja skozi naseljene kraje.
2. Vozniki ne upoštevajo stanja ceste in prometa na njej.
3. Izsiljevanje prednosti, zelo pogost pojav.
4. Novi neizkušeni vozniki motornih vozil.
5. Vožnje brez voznških dovoljenj, posebno pri mladoletnikih.
6. Vpliv alkohola, zlasti pri kolesarjih in mopedistih.
7. Razni drugi vzroki.

Ce bi vsi občani in vozniki upoštevali predpise o prednostnih in neprednostnih cestah, potem bi lahko hitreje vozili skozi strnjena naselja. Ker pa tega zaenkrat v naši občini še ne upoštevajo, mora voznik motornega vozila računati na to, da se mu lahko »vsak čas« pojavi prepreka na cesti. Prehitre vožnje so vedno na ovinkih in križiščih cest. Zlasti so nevarni nepregledni ovinki.

Naše ceste so za današnji promet res preozke. Odgovarjale bi za silo, če bi bil na teh cestah samo hiter promet. Ker pa imamo vsa vozila na cestah in še pešce ter otroke, moramo res pazljivo voziti po njih. Ceste krajevnega prometa pa so v slabem stanju in pogosto nesposobne za vsak promet. Da so ceste take, se ni čuditi, saj po občinski cesti dopuščamo vožnjo z vsemi motornimi vozili, ne glede na tonažo. Tudi gost avtobusni promet ceste precej poškoduje. Vse te ceste pa so izredno prometne. Zlasti v času tako imenovanih »konice«. Čas, ko delavci gredo na delo in se vračajo z dela. Tudi delovni čas po naših delovnih organizacijah je še vedno urejen tako, kot je bil pred tridesetimi leti, ko na cesti avtomobilov sploh ni bilo.

Izsiljevanje prednosti! Voznik enega ali drugega vozila, ne da bi se prepričal, če je cesta pro-

sta, zapelje na prednostno cesto in nesreča je tu. Tudi pri pravilnem zavijanju v levo je zelo važno, kako to v praksi napravimo. Kolesar naj pri zavijanju v levo pravočasno nakaže z roko spremembo vožnje in zapelje na sredino do bele črte (tam, kjer je cesta dovolj široka), se prepriča, če je cesta iz nasprotni smeri prosta in šele sedaj naj zapelje v željeno smer. Rok iztegniti in že zavijati je nevarno in nepravilno. Vedeti moramo, da voznik motornega vozila, ki vozi 80 km na uro, vozila ne more na mestu ustaviti. Nesreča je ob takem primeru neizogibna.

Kadar nameravamo prečkati prednostno cesto, se vedno prej prepričamo, če je v resnici prosta. Izsiljevanje ni dovoljeno in je zelo grob prekršek, ki ima pogosto hude posledice.

Tudi slabi vozniki naj bi ne vozili po prometnih cestah. Danes hoče biti vsak občan šofer, čeprav vsak nima teh sposobnosti. Nekateri so boljši, imajo izreden refleks, drugi pa počasi dojemajo tehniko vožnje. Imamo primere, da tak »neizkušen« voznik predstavlja pogosto »eklo« v prometu, ker vozi prepočasi na tranzitni cesti. Drugi pa ga vsaka najmanjša prepreka vrže s tira in brez zaviranja zavozijo v vozilo, ki se je pojavilo pred njim. Pred leti je bilo v praksi, da kdor je trikrat padel na šoferskem izpitu, tega ni mogel več ponavljati. Sedaj pa lahko po desetkrat in več delajo in enkrat pridejo »skozi«, kot sami pravijo. Taki primeri so danes pogosti, zato bi še enkrat opomnil, da **»NE MORE BITI VSAKDO VOZNIK MOTORNEGA VOZILA«** — vsaj dober voznik ne.

Tudi voženj brez voznških dovoljenj je vedno več. V juliju smo jih obravnavali 31. Največ je mopedistov. Pri mopedistih nastopajo še vedno težave zato, ker nimajo registrskega znaka in ob povzročitvi nesreče pobežnejo. Težave nastanejo pri izsleditvi storilca. Tudi otrok je veliko, ki jim starši zaupajo moped in se vozijo z njim po javnih, zelo prometnih cestah. Kdor da motorno vozilo na uporabo osebi, ki ve, da nima ustreznega voznškega dovolje-

nja, je tudi odgovoren po zakonu o varnosti prometa na javnih cestah (Ur. list SFRJ, štev. 14/63).

Pri kolesarjih in mopedistih, pa tudi pri ostalih voznikih motornih vozil je še vedno precej pogost pojav, da se opijanijo in v takem stanju upravljajo motorna vozila po javnih cestah. Taki vozniki ponavadi divje vozijo in predstavljajo nevarnost zase in za druge uporabnike javnih cest.

Nesreče iz ostalih vzrokov so res včasih neizogibne, vendar je pogosti vzrok prekrižka varnostna razdalja, katere tudi ne moremo in ne smemo prezreti. Pravilo pravi, da naj vozimo v taki oddaljenosti za drugim vozilom, s kakršno hitrostjo vozimo.

Na naših cestah pogrešamo tudi vljudnost. Ce pride do nezgode, se ponavadi šoferja najprej med seboj skregata, potem izsiljujeta denar in končno, če se ne moreta v jezi »pobčati«, najdeta pot na PLM, kjer prijavit nesrečo. Te navade bo treba slej ko prej spremeniti in zadevo reševati vljudno in drug drugemu nuditi iskreno tovariško pomoč. Zgledujmo se na tistih, ki danes že tako delajo, in teh ni malo!

Nekateri vozniki motornih vozil vozijo pravilno samo t.krat, kadar imajo uniformiranega miličnika za seboj. Ce tega ne čutijo in ne vidijo, potem zanje predpisi ne veljajo.

Naj opišem primer, ki se je dogodil pred časom na cesti II. reda Trzin—Mengeš: Po cesti proti Mengšu sta se peljala mopedist Grgar in sopotnik Djurič Rasim. Ker sta bila vinjena, sta padla po cesti. Cestar jima je pomagal in jih hotel spraviti s ceste, da jih ne bi kdo povozil. Zaradi pomoči sta cestarja pretepla do nezavesti in mu prizadejala hudo telesno poškodbo na glavi, da je cestar na eno oko popolnoma oslepel. To je samo en primer!

Ko razmišljamo o vseh teh nesrečah, se nam vsiljuje misel, da bi z malo več previdnosti, upoštevanje vse negativne in pozitivne lastnosti naših cest ter objektivne in subjektivne težave voznikov motornih vozil, polovico teh nesreč lahko preprečili. Zavedajmo se, da cesta ni samo »naša«, temveč jo imamo pravico le uporabljati kot enakopravni člani družbe, pravico do take uporabe pa imajo tudi drugi.

Franc Kalan

Javna zahvala

Komisija za bivše vojaške vojne ujetnike pri občinskem odboru ZZB NOV v Domžalah se v imenu vseh bivših ujetnikov domžalske občine javno zahvaljuje tukašnjim gospodarskim organizacijam za prispevke, s katerimi so pomagali kriti prevozne stroške in vse ostalo ob našem prvem srečanju dne 18. IX. 1966 v Mostecu pri Ljubljani. To srečanje nam je omogočilo predsedstvo R. O. ZZB NOV Slovenije.

Delo Delavske univerze in program za letošnjo sezono

Rezultati, ki jih je v pretekli sezoni dosegla Delavska univerza na področju izobraževanja odraslih in pestrost oblik, ki jih je razvila pri svojem delu, kažejo na to, da je našla svoje mesto v celotnem izobraževalnem sistemu.

Šole, tečaji, seminarji in predavanja so zajela področje celotne občine, vsebinsko pa je bilo družbenoekonomsko, strokovno in splošno področje.

Na družbenoekonomskem področju je bil dan največji poudarek nadaljnjemu izpopolnjevanju samoupravljalcev in gospodarstvenikov. Programi teh seminarjev, ki so bili organizirani tako v občinskem merilu, kot znotraj posameznih kolektivov so zajeli vprašanja gospodarjenja, nagrajevanja, produktivnosti in samoupravljanja. Organizirani sta bili mladinska in večerna politična šola II. stopnje. Programa obeh šol sta bila konkretna in prilagojena prilikam gospodarskega in družbenega razvoja. Za gospodarstvenike je bil organiziran cikel predavanj o reformnih principih in o nadaljnjem razvoju samoupravljanja. Predavanj se je udeležilo 320 poslušalcev, seminarjev pa skupaj 210 slušateljev.

Na strokovnem področju je bil dan največji poudarek posameznim večernim šolam in strokovnim tečajem v delovnih organizacijah. V večerni šoli za odrasle, srednji ekonomski šoli in galanterijski šoli ter v jezikovnih tečajih je bilo vpisanih 137 slušateljev. Skozi posamezne strokovne tečaje, kot so bili tečaj za tkalske mojstre, za poklicne voznike motornih vozil, tečaj za instruktore, gospodinjski tečaji in seminarji o novih zakonskih predpisih, pa je slo več kot 290 tečajnikov. Tako je strokovno izobraževanje šlo močno v širino in mnogim je bilo omogočeno, da si izpopolnijo svoje šolsko in strokovno znanje.

Na področju splošnega izobraževanja so bila v vseh krajih organizirana predavanja s področja vzgoje, zdravstva, kmetijstva, prometne vzgoje in potopisov. Teh predavanj, ki jih je bilo po številu 97, se je udeležilo prek 9000 poslušalcev. Velik interes in zanimive teme brez dvoma kažejo na to, da si ljudje želijo seznaniti se s problematiko, ki neposredno zadeva vprašanja življenja, gospodarjenja in predvsem vzgoje ter odnosov med šolo in domom.

Lanskoletna dejavnost DU pa je tudi izboljšala za letošnji program in to na vseh področjih. Če v grobih stvarkih nanizamo ta program, potem bi izgledal takole:

Družbenoekonomsko področje

— cikel predavanj za samoupravljalce in gospodarstvenike

— večerna politična šola (II. stopnje in mladinska)

— seminarji za vodstva samoupravnih organov in sindikalnih podružnic

— seminarji za vodstva družbeno-političnih organizacij

— seminarji za člane samoupravnih organov v delovnih organizacijah

— posamezna predavanja s področja gospodarjenja in samoupravljanja

Strokovno področje

— večerna šola za odrasle (osemletka)

— večerna srednja ekonomska šola (II. letnik)

— srednja galanterijska šola (III. letnik)

— tečaj nemškega jezika

— dveletni tečaj za mojstre tkalske stroke

— tečaj za poklicne voznike motornih vozil

— tečaji za ozek in širok profil v delovnih organizacijah

— seminar za skladiščnike

— tečaji iz varnosti pri delu v posameznih delovnih organizacijah

— gospodinjski tečaji

— tečaji iz šiviljstva in krojenja

— ostali strokovni tečaji na osnovi interesov delovnih organizacij

Splošno izobraževanje

— vzgojna predavanja v sklopu »Šol za starše in mladino«

— predavanja s področja zdravstva, kmetijstva, občinskega gospodarstva, družbene ureditve, prometa, potopisov

— cikel kmetijskih predavanj pod naslovom »Šola za kmetovalce«

— predavanja bodo na željo občanov organizirana v vseh krajih v občini

Podrobni programi za celotno dejavnost se pripravljajo na Delavski univerzi, kjer lahko dobite tudi vsa potrebna pojasnila.

»Jeretinovo jamo« v Domžalah uporabljajo domžalska podjetja za odlaganje odpadkov in drugega neuporabnega materiala. Do nedavna so vozniki ta material res odlagali v jamo ali pa vsaj v njeno neposredno bližino, buldozer pa je od časa do časa okolico jame pospravil. V zadnjem času pa so vozniki pričeli stresati svoj tovor že kar na obe strani ceste, ki pelje v Groblje in tako povzročili, da je cesta že neprevozna. Tudi avtobusi s holandskimi gosti so se le s težavo prebijali preko kupov odpadkov. Upamo, da jim ta »malenkost« ni pokvarila sicer odličnega vtisa, ki so ga dobili o nas in naših krajih.

V Domžalah oživljena gledališka dejavnost

Pred desetimi in več leti je bila gledališka dejavnost v Domžalah lepo razvita, saj ni bilo sezone, da se ne bi domžalski gledališki entuziasti predstavili občinstvu z eno ali več premierami. Toda nastopilo je obdobje, ko je vsako, tudi najmanjše delovanje dramske sekcije prosvetnega društva Svobode, povsem zamrlo. Polagoma je zamrlo tudi zanimanje in čut, da je dramska umetnost potrebna tudi sodobnemu človeku. To dokazuje dovolj jasno odziv na razpis ZKPO Domžale. Ta organizacija je namreč nameravala organizirati za področje občine dva abonmaja v

Drami in Operi SNG. Ker pa se je na razpis prijavilo samo deset oseb, je morala abonmaja odpovedati. Ta podatek nam dovolj jasno izpričuje, kako borne so kulturne razmere v Domžalah.

Z veseljem pa lahko zapišemo, da je po tolikih letih vendarle dramatika v Domžalah na novih poteh. Z zaposlitvijo prosvetnega delavca, diplomanta akademije za gledališče, film, radio in televizijo, smo dobili potrebno strokovno moč, so pa sedaj tudi lepi obeti, da tudi v Domžalah dobimo oder, ki bi kolikor toliko ustrezal sodobnim zahtevam; pohvaliti moramo zato pobudo Zavoda za glasbeno izobraževanje in ZKPO občine Domžale, da se ekran v Kinu pomakne nazaj. S tem bi pridobili najmanj 6 metrov in bi bila dvorana poleg nekaterih drugih pridobitev vsaj provizorično opremljena za manj zahtevne gledališke uprizoritve. Ker so bile v dvorani pred kratkim prenovljene tudi vse električne instalacije, je upati, da bo dvorana že v novembru usposobljena za gledališke predstave.

V skupini, ki se je zbrala okrog režiserja Marjana Breznika, je poleg nekaterih že prekaljenih igralcev večina mladine, zato je upati, da ta poskus oživljenja domžalskega amaterskega gledališča ne bo ostal le poskus, temveč da bomo lahko v prihodnosti napisali še marsikaj o njegovih uprizoritvah in delu.

Obiščite na domžalskem jesenskem sejmu prodajni paviljon Živilske industrije Kamnik.

Ceneje, kot če bi vlagali sami, si lahko nabavite za zimnico

— gorčico, kisle kumarice, papriko v olju, feferone v kisu, sirup iz črnega ribeza.

Oglejte si naše — znižane cene!

Plan fluorografske akcije

Datum	Čas fluorografiranja			Fluorografska baza	Teritorij (naselje)	Število planiranih oseb
	od	do	ur			
EKIPA A						
2. XI.	7-12	13-18	10	Domžale — skupščina	Domžale, Šentpavel,	3730
3. XI.	7-12	13-18	10	občine Domžale — dvo-	Študljanska, Zaboršt	
4. XI.	7-12	13-18	10	rišče		
5. XI.	7-13		6	Zg. Jarše kino Induplati	Zg. Jarše, Preserje pri Radomljah	
7. XI.	7-13,30		6,30	Trzin gostilna Strmole	Trzin, Depala vas	824
8. XI.	7-13		6	Mengeš —	Mengeš, Topole	1923
9. XI.	7-13		6	Dom počitka		
10. XI.	7-10		3			
10. XI.	11-14,30		3,30	Homec — pri Prešernu		480
11. XI.	7-13		6	Vir —	Vir, Podrečje	1096
12. XI.	7-10		3	tovarna Sončnica		
12. XI.	10,45-13,45		3	Krtina gostilna Petrič	Krtina, Brezovica, Brezje, Rača, Laze pri Domžalah	326
14. XI.	7-13,30		6,30	Moravče — gostilna Kavka	Cešnjice, Dešen, Hrib nad Ribčami, Katarija, Moravče, Podstran, Pogled Rudnik, Serjuče, Soteska, Sp. Preker, Velika vas, Zg. Preker, Zalog pri Krašnji, Zalog pri Mor., Drtija, Sp. Dobrava	801
15. XI.	7-10,30		3,30	Blagovica pri šoli	Selce, Poljane, Češnjice, Lipa, Prevoje, Prilesje, Vel. Jelnik, Zlatenk, Jelša, Mali Jelnik, Golčaj, Podsmrečje, Blagovica, Višče, Zg. Loke, Korpe, Gaberje	424
15. XI.	11-12		1	Petelinjek gostilna Benkovič	Podmilj, Log, Gorenje, Vranke, Suša, Javorje, Sp. Petelinjek	120
15. XI.	12,30-14,15		1,45	Trojane Krajevni urad	Trojane, Učak, Šentožbolt, Bršlenovica, Prvine	224
EKIPA B						
2. XI.	8-14		6	Ihan	Ihan, Brdo, Zajelše, Selo pri Ihanu, Goričica, Prelog	664
3. XI.	7-11		4	Dragomelj pri šoli	Dragomelj, Bišče, Mala Loka, Pšata	423
3. XI.	12-14		2	Rova — pri gostilni Pirc	Rova, Dolenje, Zagorica, Ziče, Jasen, Kolovec	178
4. XI.	7-13		6	Rodica — zadružni dom	Rodica, Sp. Jarše, Sr. Jarše	627
5. XI.	7-13		6	Radomlje — šola	Radomlje, Hudo, Škrjančevo	652
7. XI.	7-10		3	Lukovica — KU	Trnjava, Zg. Prapreče, Sp. Prapreče, Brdo, Čeplje, Gradišče, Lukovica	339
7. XI.	13-14,45		1,45	Černelo — posestvo	Turnišče, Češenik	190
7. XI.	10,45-12,15		1,30	Količevo — Papirnica	Količevo	163
8. XI.	7-11		4	Krašnja — šola	Krašnja, Kranje brdo, Koreno, Vrh, Kopolje, Negastrn, Vinje, Zirovše, Sp. Loka	440
8. XI.	11,45-13		2	Rafolče — pri Martinčku	Straža, Dupelje, Vrhovlje, Rafolče	167
9. XI.	7-12		5	Prevoje — pri Trstenjaku	Vrba, Šentvid, Prevoje, Imovica, Prevalje, Videm, Preserje, Sp. Koseze	545

Fluorografski pregledi prebivalstva so koristni šele takrat, če se zagotovi vsaj 97% udeležba. Da pa se zagotovi taka udeležba, je potrebna poleg zavesti posameznika, ki bo prejel individualni poziv, tudi dobra organizacija celotne fluorografske akcije.

Organizacija fluorografske akcije ni samo delo upravnih organov skupščine, temveč mora biti izvajana tudi s strani ostalih družbeno-političnih organov. Nikakor ne bi bilo priporočljivo, da bi se akcija v občinskem merilu prepustila zgolj kaki zdravstveni ustanovi, ker ta ni v stanju, da bi mobilizirala 97% ali več prebivalstva za fluorografske preglede.

Če na kratko pregledamo organizacijske priprave, vidimo, da je poleg ostalih nalog, ki jih je potrebno izvesti pred samim fluorografiranjem, kot so poimenski seznam prebivalstva, sestava in objava odloka o obveznem fluorografiranju itd., ena najosnovnejših in lahko bi rekli najvažnejših nalog sestava plana fluorografske akcije. Ta se sestavi na podlagi poimenskega spiska oseb, ki so podvržene obveznemu fluorografiranju. V plan je potrebno zajeti kraj slikanja, to je tako imenovano fluorografsko bazo. Vsaka baza ima svoj strogo določeni teritorij, v katerega so zajeta posamezna naselja. Ker se samo slikanje opravlja v dveh avtobusih, smo našo občino razdelili med dve ekipi, od katerih pa ima vsaka različne tehnične zmogljivosti. Poleg vseh teh pogojev pa je bilo v planu potrebno upoštevati tudi učinkovito delo osebja, ki dela v ekipi pri samem slikanju. Delovni čas teh oseb traja 6 ur dnevno, le v izjemnih primerih lahko delajo 8 ur.

Ekipa, ki dela v večjem avtobusu in ki jo bomo imenovali ekipa A, ima zmogljivost 130, druga oziroma ekipa B pa 110 fluorografskih pregledov na uro. Na dan torej obe ekipi lahko opravita 1440 pregledov in sicer v normalnem času 6 ur, pri čemer pa ni upoštevan čas za prevoz fluorografskega avtobusa iz baze na bazo in za priprave na slikanje.

Vse navedene okoliščine so vplivale na sestavo obstoječega plana, ki ga opravljamo posebej.

Dolgoletna praksa inštituta za TBC na Golniku je pokazala, da je najbolj uspešen način obveščanja in pozivanja prebivalstva na fluorografske preglede tako imenovani individualni poziv.

Na tem pozivu je poleg osnovnih generalij kot so priimek in ime, bivališče, rojstni podatki itd., tudi naveden točen čas in baza slikanja. S takim vabilom bo vsaka oseba, ki je predvidena za slikanje, pravočasno in točno obveščena, kdaj naj se zgleda. Po slikanju pa bo vsakemu poedincu služilo potrjeno vabilo kot dokaz, da se je odzval pozivu.

Ponovno opozarjamo vse občane, da je slikanje pljuč obvezno in da bo vsakdo, ki ne bo prišel k fluorografiranju, predan sodniku za prekrške.

Štab za izvedbo fluorografske akcije

Popravek

V članku o pok. Rudiju Strahovcu, ki smo ga objavili v zadnji številki OP je tiskarski škrat spremenil smisel predzadnjega stavka prvega odstavka, ki bi se moral glasiti: Do osvojitve je živel v Ljubljani v stalnem strahu ... Prosimo, da nam bralci to oprostite.

Novica za planince:

Gibanje v obmejnem pasu sproščeno

Zakon o prehajanju čez državno mejo in o gibanju v obmejnem pasu je določil občinske organe za notranje zadeve, da sprejemajo prošnje za dovoljenja za gibanje in muditev v mejnem pasu.

Občinski organ za notranje zadeve, kjer ima stalno prebivališče jugoslovanski državljan, oziroma kjer stalno živi tujec, ki prosi za dovoljenje, lahko izda prosilcem stalno ali začasno dovoljenje. Stalno dovoljenje za gibanje v mejnem pasu se daje z veljavnostjo enega leta in se nato lahko podaljša za enak čas. Začasno pa se daje praviloma za enkratni odhod v mejni pas.

Kdor ima dovoljenje, se sme gibati po naseljenem kraju in po javni poti v obmejnem pasu ob vsakem času, izven naseljenega kraja ali javne ceste pa samo po dnevi in sicer v času od ene ure pred sončnim vzhodom do ene ure po sončnem zahodu, če ni v mednarodni pogodbi drugače določeno.

Poleg tega je zvezni sekretar za notranje zadeve v soglasju z zveznim sekretarjem za narodno obrambo izdal odredbo o posameznih delih mejnega pasu, kjer se jugoslovanski državljani smejo gibati in muditi brez dovoljenja.

Ta odredba se glasi:

1. V posameznih delih mejnega pasu na meji z Republiko Avstrijo, Republiko Italijo in Ljudsko republiko Bolgarijo je jugoslovanskim državljanom dovoljeno gibati se in muditi brez dovoljenja za gibanje in muditev v mejnem pasu in sicer:

a) v delih mejnega pasu na meji z Republiko Avstrijo:

1) od planinskega doma na Peci do vrha Pece koda 2126 na levo po zaznamovani stezi do steze, ki pelje ob sami mejni črti — od 15. aprila do 15. oktobra ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih od 6. do 16. ure;

2) od Okrešlja po zaznamovani stezi, ki pelje prek Križa in Zrela do Češke kočice — od 1. maja do 30. septembra od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

3) od planinskega doma na Kofcah, do brezimenega vrha (Križ) v globino in širino dvesto metrov — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda; do Velikega vrha koda 2088 po zaznamovani stezi, ki pelje prek kote 1807 — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda; do Velikega vrha kodi 2088 in 2093 (Kladivo) — od 1. aprila od 15. novembra ob sobotah in državnih praznikih od sončnega vzhoda do sončnega zahoda, od 1. decembra ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih od

sončnega vzhoda do sončnega zahoda, od 1. decembra do 31. marca pa vsak dan od 8. do 16. ure;

4) na sektorju Zelenice: južno od kote 1704 na 40 metrov od mejne črte v prostoru širokem sto metrov proti planinskemu domu na Zelenici — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda; južno od mejne črte na koti 1764 v dolžini sto-petdeset metrov in širini sto metrov — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

5) od planinskega doma na Zelenici po zaznamovani stezi, ki pelje čez planino Šijo in po zaznamovani stezi, ki pelje od Valvazorjeve kočice prek kote 1539 do vrhov Malega in Velikega Stola, trigonometer 2236 — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

6) po zaznamovani stezi do Suhega sedla in Jeklenega sedla do vrha Golice, trigonometer 1835, in koda 1784 — od 15. aprila do 30. septembra ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

b) v delih mejnega pasu na meji z Republiko Italijo:

1) od Kotovega sedla koda 2124 po zaznamovani stezi, ki pelje na Vevnico, koda 2351, in po novi planinski poti do vrha Mangarta — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

2) po zaznamovani stezi do vrha Kanina, koda 2585, sedla Prevala, koda 2063, vrha Prestreljenik, trigonometer 2499 in vrha Laška planja, koda 2411 vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda.

2. V delih mejnega pasu iz 1. točke a) pod 1) in 6) te odredbe se smejo jugoslovanski državljani gibati in muditi brez dovoljenja tudi ob delavnikih, vendar le če prihajajo v skupinah (izleti, šolske ekskurzije in podobno). Skupine obiskovalcev se morajo najkasneje 24 ur pred prihodom

v mejni pas napovedati pri pristojni komandi mejne enote po pristojnem občinskem organu za notranje zadeve.

3. Ta odredba velja od 8. septembra 1968 dalje.

Na podlagi 112. člena Ustave SRS in 41. člena statuta občine Domžale so občani naselij Preserje, Obrše, Trnovče, Podgora, Mala Lašna, Zlato polje in Brezovica na zboru volivcev 10. maja 1968 sprejeli

SKLEP

o ustanovitvi Krajevne skupnosti Zlato polje

1. Ustanovi se Krajevna skupnost Zlato polje s sedežem v Zlatem polju.

2. Krajevna skupnost Zlato polje je pravna oseba.

3. Krajevna skupnost Zlato polje obsega naselja Preserje, Obrše, Trnovče, Podgora, Mala Lašna, Zlato polje in Brezovica.

4. Krajevna skupnost Zlato polje je samoupravna teritorialna skupnost, v kateri organizirajo občani komunalne, stanovanjske, gospodarske, socialne, zdravstvene, kulturne, prosvetne, vzgojne in druge dejavnosti zaradi neposrednega zadovoljevanja svojih potreb, potreb družin in gospodinjstev, kakor tudi za razvoj naselij, ki sestavljajo Krajevno skupnost Zlato polje.

5. Organizacijo, poslovanje in naloge Krajevne skupnosti Zlato polje ureja njen statut, ki ga sprejme svet krajevne skupnosti v 3 mesecih po svoji izvolitvi. Statut potrdi občinska skupščina.

6. Svet krajevne skupnosti izvolijo občani na zboru volivcev.

7. Za opravljanje svojih nalog ima Krajevna skupnost Zlato polje sredstva, ki jih doseže s svojim delom, sredstva, ki jih ji da občinska skupščina, sredstva iz prispevka delovnih organizacij in občanov ter druga sredstva.

8. Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku občine Domžale.

Stevilka: 025-I/64

Zlato polje, dne 10. V. 1968.

Predsedujoči na zboru volivcev v Zlatem polju

Jakob Tekavec, i. r.

Na domžalskem jesenskem sejmu prodaja Astra Ljubljana po konkurenčnih cenah:

— tekstilno, usnjeno in plastično galanterijo,

— avtogume.

V razprodaji pa:

— ležalne blazine in razne gospodinjске aparate po znižanih cenah!

V dneh od 21. do 30. oktobra nas obiščite v razstavnici dvorani domžalskega jesenskega sejma!

Datum	Cas fluorografiranja od — do	ur	Fluorografska baza	Teritorij (naselje)	Stevilo planiranih oseb.
9. XI.	12,45—14	1,15	Zlato polje — pri Urankar	Zlato polje, Obrše, Mala Lašna, Preserje pri Zl. polju, Brezovica, Podgora, Trnovče	149
10. XI.	7—9,45	2,45	Peče — pri šoli	Gora pri Pečah, Križate, Peče, Podgorica, Pretrž, Zg. Koseze	268
10. XI.	10,30—13	2,30	Gaberje — pri Ravnikarju	Gaberje, Hrastnik, Mošenik, Ples, Limbarska gora, Selce, Zg. Dobrava	223
11. XI.	7—9,30	2,30	Vrhopolje — pri šoli	Dole, Zg. Tustanj, Stegne, Sp. Tustanj, Zg. Javoršica, Sp. Javoršica, Vrhopolje	259
11. XI.	10,15—12,45	2,30	Krašce — pri gostilni Bergant	Dole pri Kraščah, Gorica, Imenja, Krašce, Prikernica, Selo pri Moravčah	274
12. XI.	7—8,30	1,30	Zalog pod Trojico — Cerar — spodnji	Zalog pod Trojico, Kokošnje, Trojica, Goričica, Zeje, Račni vrh, Studenec	181
12. XI.	9,15—14,45	5,30	Dob — pri šoli	Dob, Gorjuša, Zelodnik	561
14. XI.	7—12	5	Loka pri Mengšu Gasilni dom	Loka pri Mengšu, Dobeno	456
15. XI.	8—12	4	ZAMUDNIKI — občina dvorišče		

Sindikati pred novo nalogo

V sindikalne organizacije se prostovoljno združujejo ljudje, ki so v delovnem razmerju, da bi tudi prek njih čim bolj neposredno sodelovali pri uresničevanju in razvijanju socialističnih družbenih odnosov in družbenega samoupravljanja, pri usklajevanju svojih in skupnih interesov s splošnimi družbenimi interesi, pri spodbujanju proizvodnje, pri uveljavljanju načela delitve po delu in pri usposabljanju delavcev za delo in upravljanje. Tu dajejo pobude in nastopajo v obrambo svojih pravic in razmer, v katerih delajo, razvijajo solidarnost, usklajujejo mnenja in medsebojne odnose, zlasti glede vprašanj skupnega pomena v zvezi z njihovim delom.

Ustavna ureditev samoupravljanja ne predpisuje podrobnih določil, niti ga ne utesnjuje v podrobne organizacijske oblike. Postavlja in določa samo osnovna načela, določa medsebojne odnose in pušča tako zadosti široke okvire za praktično delo. S tem v zvezi stojijo pred našimi sindikati naslednje naloge: v delovnih organizacijah je treba nadalje spodbujati in krepiti neposredni vpliv delavcev in sedanje že preveč posredne oblike odločanja zamenjati s čim bolj neposrednimi. Treba je preprečevati in preprečiti vpliv samovolje, katere je v naših podjetjih še dosti.

Da bi naši sindikati uspeli v uresničevanju teh nalog, kar je bila naša dolžnost tudi že dosedaj (samo, da se tega nismo zavedali), morajo smer svojega delovanja spremeniti. Razviti morajo večjo aktivnost, obrniti se morajo k svojim članom, jih učiti, spodbujati in ščititi njihove interese in svojo organizacijsko dejavnost postaviti na bolj demokratične osnove. Kaj ima danes pri nas član sindikata od tega, da je član? Največkrat samo to, da plačuje članarino. Sindikalnih sestankov ni, da bi član, ki na drugem mestu nima prilike izraziti svoje želje ali pripombe, tu povedal, kaj misli, letne konference in volitve smo speljali na delegatski sistem, kar je po mojem mnenju popolnoma zgrešeno in nedemokratično, saj smo s tem članom vzeli še to poslednjo možnost, da pridejo do besede. Naša ustavna ureditev utrjuje in bo še bolj utrjevala in dramila demokratično zavest o pravicah in dolžnostih pri vsakem posamezniku-občanu in proizvajalecu. Spričo nje se bodo pokazali še toliko bolj nevdržni razni ostanki birokratskih metod gospodovanja in ukazovanja, kakor tudi razni ostanki drugih podobnih navad in želja posameznikov in skupin, ki nikakor nočejo razumeti, da se čas ne da zaustaviti.

Anton Dolenc

Konferenca mladinskega aktiva v Tosami

Mladinski aktiv Tovarne sanitnega materiala je bil eden izmed prvih aktivov v naši občini, ki je izvedel svojo letno konferenco, na kateri so kritično ocenili uspehe in težave, ki so jih mladinci in mladinke imeli pri svojem delu v aktivu kot tudi v proizvodnji sami.

Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo na področju izobraževanja mnogo narejenega. Ker je mnogo mladincev in mladink bilo nekvalificiranih, so se odločili, da se čimveč mladincev udeleži tečaja za kvalifikacije. Zato se je na konferenci pokazalo, da so se mladinci in mladinke zanimali za probleme proizvodnje in samoupravljanja v tovarni.

Kritično so ocenili tudi nekatere nepravilnosti odnosa starejših mladincev do dela mladinskega aktiva v TOSAMI.

V razpravi so poudarili, da je potrebno večje sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami v tovarni, kot tudi večja zainteresiranost za delo samoupravnih organov, kajti interesi

le-teh se mnogokrat prepletajo z delom mladinske organizacije in bi tesnejše sodelovanje mnogokrat vodilo do boljših rezultatov.

Letos bodo imeli mladinci v tovarni mnogo boljše pogoje za svoje delo, ker so dobili v so-uporabo primeren prostor, kjer bodo lahko še boljše organizirali svoje delo, zlasti na kulturnem področju.

Razpravljali so tudi o sodelovanju z mladinskimi organizacijami tekstilnih tovarn na območju domžalske občine. Do sedaj to sodelovanje ni bilo najbolj uspešno zaradi nezainteresiranosti in različnega delovnega časa.

Ob koncu lahko ugotovimo, da je bilo delo mladinske organizacije v preteklem obdobju uspešno in da so znali poiskati pomanjkljivosti, ki so jih ovirale pri delu.

Če bodo te ovire uspešno premostili, bo delo mladinskega aktiva v TOSAMI v naslednjem obdobju še uspešnejše.

Franci Zalokar

Koncert Akademskega pevskega zbora

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Domžale je organizirala uspeh koncert APZ »Tone Tomšič« iz Ljubljane, ki ga je vodil dirigent Marko Munih. Koncert je bil v sredo 21. septembra 1966 v baročni cerkvi v Grobljah.

V prvem delu je zbor izvajal dela starejših naših in tujih mojstrov, v drugem delu pa dela slovenskih skladateljev.

Poslušalci, ki so cerkveno popolnoma napolnili, so bili z izvajanjem nadvse zadovoljni in so izvajalce nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

Zboru se je za kvaliteto izvajanje v imenu Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Domžale zahvalil Stane Habe in izrazil željo, da bi nas še kdaj obiskali.

Tone Ravnikar

Angleški jamarji v Domžalah

Med počitnicami je bilo v Sloveniji več skupin inozemskih jamarjev, ki so sodelovali z našimi jamarji pri nekaterih pomembnih raziskovanjih našega krasa. Posebno doživetje pa je bilo raziskovanje podzemeljskega toka Pivke z angleškimi jamarji, tam kjer je rov zapiral 4 m globok sifon, zalit z vodo. Mlad Anglež se je brez posebne opreme — v navadni jamarški obleki in električno svetilko na glavi — pognal v sifon in ga preplaval. Tega v naši jamarški praksi nismo vajeni. Na drugi strani je zlezal na suho, obenem pa odkril nove pozemeljske prostore.

Ta skupina dvajsetih Angležev je na povabilo Jamarskega

kluba Simon Robič — Ivan Sešek Domžale prispela tudi v Domžale. Ogledali so si še Kamniško Bistrico, pa Veliko planino in Arboretum v Volčjem potoku. Nato so jim domžalski jamarji pokazali Železno jamo in jamarški dom na Gorjuši. V domu so jim pripravili prigrizek sprejem in skromno pogostitev. Angleži niso prav nič skrivali, da so prijetno iznenadeni ob gostoljubnosti Domžalčanov in so se zvečer kar težko poslovili. Za prijetno preživeto popoldne v jamarškem domu so se Angleži oddolžili domžalskim jamarjem s tem, da so jih povabili na Angleško v njihove jame.

Stane Stražar

Obiskovalci »Domžalskega jesenskega sejma« si bodo v posebnem paviljonu lahko nabavili:

— nagrobne sveče, vaze in druge okrasne predmete za dan mrtvih po znatno znižanih cenah.

V istem paviljonu boste našli tudi najrazličnejše pripomočke za dom, gospodinjstvo in turizem in predmete iz plastičnih mas v najrazličnejših izvedbah.

Obisk »Domžalskega jesenskega sejma« se vam bo izplačal!

Walter F. Anderson ponovno med nami

Verjetno ga ni potrebno posebej predstavljati, kajti kdo ne pozna visokega, slokega in vedno nasmejanega temnopoltega Američana iz Grobelj?

Uči in vzgaja naše in ameriške študente, ki posečajo med-univerzitetni seminar v Grobljah, s širokim nasmehom in pomembnim trepljanjem po ramenih se pogovarja z gasilci, ki ga vabijo na svojo veselico, z vsem žarom sodeluje pri razgovorih z našimi akademiki in kulturnimi delavci, navdušeno navija na košarkarskih tekmah, njegov elegantno čili in mladeniški plesni korak pa popolnoma negira podatke, ki jih prebiramo v njegovem življenjepisu.

Ta njegova človeška filozofija je nedvomno enakovredna njegovi strokovni in umetniški vrednosti. Mnenja sem, da obeh strani tudi ni moč ločiti, kajti prav njegov muzikalni »eredo« je tista osnova, ki pogojuje njegov tako humani in človeški odnos do slehernega prebivalca naše oble.

Letošnji koncert, s katerim se je ta umetnik ob sodelovanju z našim mojstrom Rekom Klopčičem poslovil od našega mesta, nam je pomenil nekoliko svojevrstno, a zato enkratno umetniško doživetje. Polna dvorana Zavoda za glasbeno izobraževanje, ki je z vso prizadetostjo in odgovornostjo že drugič organiziral njegov poslovilni koncert, in pa spontani aplavzi obema umetnikoma to trditev nedvomno potrjujeta. Vsak dober poznavalec kulturnega življenja pa lahko prav v tej manifestaciji ugotavlja, da je moč tudi v našem mestu računati na dovolj širok krog poslušalcev resne glasbe, ki je v vseh naših in prostorih umela vzgajati, bogatiti in plemeniti človeka.

Anderson je razdelil svoj večer na dva, bistveno različna dela. V prvi polovici nam je s

svojo močno umetniško potenco približal Brahmov Intermezzo op. 117 za klavir.

Dovršena in izbrušena klavirska tehnika, ki jo suvereno obvlada, mu na eni strani omogoča brezhibno izvajanje zahtevnega klavirskega teksta, na drugi strani pa tudi dovoljuje, da dovolj sugestivno in s široko paleto pestrosti uspe približati sicer zahtevni tekst tudi poprečnemu poslušalcu.

Bravurno odigranemu klavirskemu tekstu je sledilo nekaj črnskih duhovnih pesmi, ki nam jih je zaigral naš mojster Rok Klopčič. In če smo pred tem občudovali reprodukcijsko tehniko in izrazno moč Andersona umetnika, nam je ta del prinesel novo sliko soglasja in zvočne ubranosti dveh instrumentov v rokah dveh umetnikov.

Anderson-solist se je znal kljub svoji vehementnosti in svojski izraznosti umakniti lebdječemu, nežno bolečemu a tudi viharnemu tonu Klopčičeve violine, iz katere so vrele enostavne, a globoko občutene melodije veselja in žalosti ameriških črncev.

Drugi del tega poslovilnega koncerta je bil vsaj za hip nekoliko nenavaden. Iz močnega in sugestivnega poustvarjalca največjih glasbenih umetnin se je prelevil v svojevrstnega ljudskega tribuna, ki zna aktivirati in pritegniti k sodelovanju vse navzoče poslušalce.

Nehote sem ga primerjal s starim slovenskim romarjem, ki na čelu svoje skupine pričinja prepevati ljudske verzice iz baješlovne legende: »U Kan Galileji na oheet so bil Ježeš Marija sto taužent l'di...«, dokler se iz množice počasi ne prično oglašati najprej posamezniki, nato pa cela skupina, ki končuje začetno pesem z mogočnimi verzicami: »Zdej ga pa počmo en glažek al dva « imenu Šentjanža in Svetga d'ha...«

Na podoben način, ki nedvomno ni samo slovenskega izvora, nas je Anderson s svojim zvočno barvanim in prodornim žametnim glasom popeljal v svet črnske ljudske pesmi, ki jo kot harmonizator vneto zbira in zapisuje in tako ohranja kasnejšim rodovom.

Prijeten večer, v katerem smo spoznali Andersona umetnika in Andersona humanista, bo ostal

C. Matičič

Predsednik Nemške demokratične republike, Walter Ulbricht je ob svojem zadnjem obisku naše države v mesecu septembru potoval tudi skozi Domžale na svoji poti v Ihan, kjer si je ogledal farmo bekonov. Veliko število občanov, posebno pa še šolske mladine ga je pričakalo na trgu pred spomenikom in njega ter njegovo soprogo obsulo s svetjem. V Ihanu se je zadržal dalj časa in si z zanimanjem ogledoval ta naš sodobni industrijski obrat.

Iz domžalske občinske gasilske zveze

Za to leto so naša prostovoljna gasilska društva več ali manj končala s svojimi prireditvami, v glavnem z veseljami. Bilo je seveda tudi nekaj večjih ali manjših proslav za razne obletnice obstoja itd. Ob takih veseljih in proslavah pa se nehote vprašamo, koliko so take veselice in proslave za današnji čas še umestne in uspešne? Kako so se društva nanje pripravila, kakšen je bil že v naprej določen program, zlasti proslav? Prav je, da se posamezna društva znajdejo na ta ali oni način, da pridejo do potrebnih finančnih sredstev, ki jih drugače ni dobiti od nikoder, pa čeprav so jasno in določno nakazala vse svoje najnujnejše potrebe. Denarja ni, pa vendar je treba popraviti motorke, obnoviti razpadajoči gasilski dom, nabaviti novo gasilsko opremo, delovne obleke itd. Naša društva si pomagajo, kakor vedo in znajo.

Prav je, da se naša društva od časa do časa spomnijo svojih zaslužnih članov in jim dajo lepe diplome za vso njihovo požrtvovalnost v službi gasilstva. Vse to je lepo in prav! Tako so se pred kratkim oddolžili mengeški gasilci svojemu nekdanjemu poveljniku Valentinu Ručigaju, ki je po dolgih letih prišel na obisk v staro domovino iz daljne Amerike. Ta mož ni nikdar pozabil svojega društva.

Ceprav daleč tam v tujini, je redno pošiljal darove domačemu društvu in ga tako materialno in tudi moralno podpiral. Takih zavednih in dobrih tovarišev, nekdanjih gasilcev je v tujini še mnogo. Prav je, da se jih domača društva, takrat, ko pridejo na obisk, spomnijo in se jim zahvalijo.

Naj omenimo še otvoritev novega gasilskega doma v Jaršah, kjer uspešno dela naše najmlajše gasilsko društvo. V najkrajšem času so člani tega društva s svojo požrtvovalnostjo in nesebičnim delom nabavili vse najpotrebnejše orodje z motorke vred. Sedaj imajo v načrtu, da bodo nabavili večje število hidrantov, ki bi jih namestili na več krajev in tako še bolj poskrbeli za večjo požarno varnost. Jaršanom želimo še veliko delovnih uspehov na tem področju.

Enako kot Jaršani so zelo aktivni tudi radomeljski in hornški gasilci, kjer se pozna, da so prišli za delo v društvu mladi ljudje. Zato tudi oni zaslužijo priznanje.

Iz vsega navedenega je razvidno, da se gasilstvo v domžalski občini živahno razvija in napreduje. Od občinske gasilske zveze pa je odvisno, kako bo znala koordinirati delo vseh teh svojih prostovoljnih in industrijskih društev v bodoče.

Nace Vodnik

Črnskega umetnika in znanstvenika W. F. Andersona so Domžalčani, ki so se udeležili njegovega koncerta, nagradili z iskrenim priznanjem, prav tako pa tudi našega umetnika, Roka Klopčiča, ki je z njim nastopal.

O slamnikarstvu v Domžalah

(OB LETOŠNJI SLAMNIKARSKI RAZSTAVI)

Da so Domžale postale kraj, znan širom sveta, se imajo zahvaliti prav slamniku in slamnikarski obrti in industriji. Ta dejavnost sega že več kot sto let nazaj. Leta 1866 je Avstrija izgubila Benečijo. Zaradi carinskih ovir pri izvozu slamnikov je skupina tirolskih podjetnikov opustila tovarno v Morostiki in v Domžalah ustanovila podjetje Ladstätter-Oberwalder et Comp. Slamnikarska obrt v Domžalah, Mengšu in Ihanu je pa bila razvita že mnogo pred tem časom. Polizdelke — kiter so izdelovali že od nekdaj in jih še danes, čeprav le še v zelo skrcenem obsegu, in to v glavnem v Moravski dolini in Črnem grabnu.

Že lansko leto je Anka Novak, kustos Gorenjskega muzeja v Kranju prikazala na razstavi »Domača obrt na Gorenjskem« tudi slamnikarstvo, ki ga je lepo opisala tudi v samem vodiču po tej razstavi. Letos pa je v širšem obsegu prikazal razvoj in zgodovino slamnikarstva Kamniški muzej, ki je priredil razstavo v mali dvorani Glasbene šole v Domžalah in ki je bila odprta vse nedelje v avgustu in prvo nedeljo v septembru.

Slamnike so prvotno izdelovali, pa tudi sedaj jih še izdelujejo iz pšenične slame. Na razstavi je bilo prikazanih nekaj slik te domače hišne obrti, ki vedno bolj izumira. Sedaj pletejo »kranjske kite« le še stare ženice, največ v zimskem času. Del teh kit prodajo tovarni, del pa uporabijo za pletenje kranjskih cekarjev, po katerih je vedno veliko povpraševanje.

Pšenična slama, iz katere potem dobijo slamo za pletenje kit, ne sme biti omla-

čena. Najprej jo je treba zriflati na nekakih železnih grabljah na podstavku, ki so bile na razstavi prikazane. Slamo je bilo treba nato še okošati in okolenčati, nakar je bila šele pripravljena za pletenje. Največ so pletli iz sedmih slamic, lahko pa tudi iz več. Posebna vrsta cikcakastih kit se imenuje sak. Poleg domačih kit so pa uvažali kite predvsem iz Kitajske, Italije in Švice.

Kite so po potrebi tudi barvali. Za šivanje kit uporabljajo posebne stroje. Ko še ni bilo elektrike, so slamnike šivali »na noge«, z iznajdbo elektrike pa je lahko motor gnal tudi do dvajset strojev.

Izšit slamnik je bilo treba poklejšati, »polimitati«, nakar je šel v stiskalnico. Dokler pa še ni bilo stiskalnice, so slamnike likali z likalniki, kakršnih današnja generacija sploh ne pozna več. Bili pa so prikazani na razstavi.

Dokler še ni bilo stiskalnic, za katere so bili potrebni železni, cinkasti in šele kasneje aluminijasti modeli, so bili modeli iz mavca in lesa. Tudi teh je še precej ohranjenih.

Ko je bil slamnik zlikan, oziroma ko je prišel iz stiskalnice, ga je bilo treba opremiti še z »ledrom« in trakom, treba ga je bilo apretirati, nakar je prišel na trg.

Zelo zanimiv je »vezan« slamnik, narejen iz slamic, ki so povezane z nitmi. Enega, ki je bil razstavljen, je izdelala po šestdesetih letih Franciška Škrlep iz Domžal, doma iz Topol. Tam so namreč delali te vrste slamnikov, zato ga je še znala narediti.

Na razstavi so bili prikazani tudi živopisni cekarji, ki jih sedaj delajo le še v

Domžalah, Ihanu in Podgorici, vsega skupaj le še pet ljudi. V Ihanu pa še delajo slamatne tekače, ki služijo tudi za stenske obloge.

Zanimivi so slamniki, ki so jih moški posebno radi nosili okrog leta 1930, tako imenovani »žiradi« ali »matrozen«, ki jih človek sedaj lahko vidi le še v starih filmih, posamezni primerki pa so bili tudi na razstavi. Včasih poleti nisi videl možaka brez slamnika, tako kot si sedaj kopalke skoro ne moreš misliti brez te vrste pokrivala, ki jih izdelujejo v tovarni Universal.

Slikovni in dokumentarni del razstave je bil posvečen delavskemu gibanju. Ta del je zbral in uredil domačin dr. Miro Stiplovšek. Položaj delavstva v slamnikarskih tovarnah v Domžalah in Mengšu je bil precej težak, saj so Tirolci, ki so imeli tu največje slamnikarske tovarne, izkoriščali domačo delovno silo. Zato je v Domžalah in Mengšu prišlo večkrat celo do štrajkov. Domžalske šivalke slamnikov so bile poznane širom sveta. Hodile so na sezonsko delo v Prago, Budimpešto, Bukarešto, Dunaj in Breslau, mnogo pa jih je odšlo tudi v Ameriko, kjer so si ustvarile svoj drugi dom, in to predvsem v Clevelandu in New Yorku.

Slamnikarska industrija, ki je v Domžalah in Mengšu pred prvo svetovno vojno zaposlovala prek 1000 delavcev, je sedaj zelo okrnjena, saj izdeluje slamnike v Domžalah le še tovarna »Universal«, ki jih je lani prodala za 160 milij. starih dinarjev in pa Slamnikarska zadruga v Mengšu, ki ima tudi letošnjo proizvodnjo že vso prodano. Kljub spremenjenim razmeram, slamnikarstvo torej še ne bo propadlo, ob sposobnosti in iznajdljivosti tistih, ki prikazujejo svetu bogastvo in pestrost naše domače obrti, se mu obetajo celo boljše časi.

Tone Ravnikar

Spomin na Toneta Šublja

V Občinskem poročevalcu sem v letu 1964 objavil intervju, ki sem ga imel s pevcem in pevovodjo Antonom Šubljem, poznano osebnostjo v slovenskem kulturnem življenju v ZDA, ki je po dolgih letih obiskal svoj rodni dom. Bil je tako poln življenjske moči, tako svežega duha, da si sploh nisem mogel misliti, da sva se srečala prvič in zadnjič.

Ker je bil domačin, ki je ponesel slavo in ugled svoje ožje domovine v širni svet s tem, da je gojil našo lepo slovensko pesem med našimi izseljenci v novi domovini Severni Ameriki, je prav, da se ga ponovno spomnimo. To še toliko bolj, ker se je prav letos na obletnico njegove smrti, 9. junija, svojega dolgoletnega pevovodje spomnil tudi zbor Glasbene Maticice iz Clevelanda, ki mu je prišel zapet na njegov rojstni dom v Domžale, prav letos, ko je ta zbor mislil sam pripeljati v svojo staro domovino. Toda svojemu mrtvemu dirigentu je zapel le pesmi Zapuščeni in osamljeni, V igred se povrne in Srce je žalostno. S kakšnim veseljem bi pod njegovim vodstvom zapeli ti pevci njegove najbolj priljubljene pesmi: Kje je moj mili dom, Gor čez izaro in druge, ki jih je vsa leta tako rad prepeval.

Naj navedem samo nekaj kratkih biografskih podatkov, da ponovno osvežim spomin nanj. Zibelka mu je stekla pred 67 leti na Rodici, v družini, ki je štela deset otrok. Njegova življenjska pot je bila določena že s sedmim letom, ko je prvič pel s svojo mamo na koro grobeljske cerkve. Šolo je obiskoval v Jaršah in Mengšu, konservatorij in dramaturško šolo pa v

Ljubljani. Izpopolnjeval se je na višji glasbeni šoli v Berlinu, nekaj časa je pel med Primorskimi Slovenci, nekaj časa pa tudi v ljubljanski operi. Leta 1928 je zapustil staro domovino in odšel v Ameriko, kjer je imel nešteto koncertov od Atlantika do Pacifika. 34 pesmi je posnel tudi na plošče. Polnih 14 let je pel v Metropolitan operi v New Yorku. Stalno se je naselil v Clevelandu, kjer je ustanovil tudi operno hišo. Bil je vodja osmim zborom. Največ skrbi pa je posvetil Glasbeni Matici in mladinskemu zboru v Clevelandu.

Prva slovenska pesem je bila tista, ki je družila in še družila Slovence daleč od rodnega kraja in pokojni Tone je znal to pesem gojiti kot malokdo. V pismu, ki mi ga je pisal po prejemu številke poročevalca, v katerem je bil objavljen moj intervju z njim, je med drugim zapisal:

»Prav pristržna hvala za časopis in za tako lep opis najinega intervjuja. Zelo bom vesel, če mi boš še kdaj poslal domžalsko kroniko, ki je zelo zanimiva.«

Seveda sem mu to željo rad izpolnil in poslal vse še dosegljive številke poročevalca.

Vsako leto 1. novembra je Glasbena Matica v Clevelandu prirejala operne predstave. Zadnja opera, ki ji je dirigiral pokojni Šubelj, je bila »Traviata«. V pismu mi o tem piše takole:

»V nedeljo prvega novembra sem dirigiral tu v Clevelandu opero »Traviata«, ki je imela velik uspeh in katere kritiko tudi prilagam v pismu.«

Naj navedem iz nje le nekaj odstavkov: »Glasbena Matica je zadnjo nedeljo po-

poldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju na svojem rednem jesenskem koncertu predvajala namesto pevskega sporedu Verdijevo opero La Traviata pred primeroma dobro zasedeno dvorano, kar je na občinstvo napravilo izredno dober vtis. Upajmo, da se bo zanimanje za Matične koncerte še bolj poglobilo, dokler bomo namreč še imeli Matico v svoji sredi. Saj sodijo med redke umetniške užitke, kar jih še imamo v Clevelandu.

Prijatelj Šubelj je nad pričakovanje dobro priredil opero za razmere, ki danes vladajo med nami. Vpletel je v prireditev celo nekaj orkestra, kar je podajanje opere zelo poživilo. Orkester (godala!) se je svoje vloge tudi zavedel.

Vsa hvala gre tudi dirigentu Šublju! Pokazal je, da ima zbor in soliste še zmeraj »v rokah« in da to oblast rabi strogo, smotrno, toda brez vsakega nasilja. Pokazal je pa tudi, da ima občutek za romantično razpoloženje občinstva. Traviato si torej lahko zapišemo v svoj dnevnik kot velik uspeh v vseh pogledih. Matičen zbor je pa lahko vesel, da ima takega dirigenta.«

Naj bo ta kratek sestavek le bežen spomin nanj, ki je pred letom dni omahnil sredi številnih načrtov. Tako, kot se je njegov zbor oddolžil spominu velikega vodje, mu prinesel lep v bronu izdelan relief, mu zapel na njegovem rojstnem domu in obiskal Groblje, kjer je pevec prvič nastopil. Bilo bi prav, da bi nekdo poskrbel, da bi bil ta relief čimprej vzdignan na njegovi rojstni hiši. Domžalčani pa naj bi se spomnili velikega moža morda s tem, da bi po njem imenovali vsaj kakšno ulico v bližini njegovega rojstnega doma.

Tone Ravnikar

Holandski pevci v Grobljah

Ze nekaj let nazaj lahko opazujemo, kako najstarejše slovensko pevsko društvo doma iz sosednjega Kamnika pospešeno stopa iz ozkega domačega okvira v slovensko, predvsem pa v mednarodno areno.

Pridobitev novih pevcev, temeljita vokalna izobrazba, ki jo vodi in tudi izvaja sedanji dirigent tov. prof. Samo Vremšak in pa organizacijsko uspešno vodstvo v univ. prof. Albertom Čebuljem na čelu, to so po mojem mnenju osnovni elementi, ki so ponovno dvignili to najstarejše društvo na raven najboljših amaterskih pevskih skupin ne samo doma, pač pa tudi v tujini. Številni uspehi na Koroškem in Goriškem, predvsem pa doseženo drugo mesto na mednarodnem festivalu in tekmovanju amaterskih zborov v Arezzu, so nadalje dejstva, ki govore, da kamniška »Lira« dostojno nadaljuje svojo skoraj devetdesetletno tradicijo.

Domiselnosti organizatorjev je uspelo navezati stike tudi s holandskim pevskim zborom iz Ulfta. Poročila iz Kamnika govore, da se je njih gostovanje v tem sosednjem mestu spremenilo v prvacato manifestacijo prijateljstva ne samo med obema zboroma, pač pa tudi med meščani obeh mest.

Po uspešnem koncertu pred polno dvorano kamniškega Doma, svečani zasiditvi tulipanov pred spomenikom na Samčevem predoru, s čimer so se gostje nad vse originalno in domiselno poklonili spominu vseh, ki so žrtvovali življenje za svobodo, smo imeli priliko slišati ta številčno impozantni zbor tudi v Domžalah.

Gostje iz Holandije so se nam predstavili sredi obnovljenih fresk grobeljske cerkve, ki se je smiselno razsvetljena ponovno pokazala kot zelo primeren ambient za nastop ne samo manjših komornih, pač pa tudi večjih zborovskih ansamblov.

Ze impozantno število 85 nastopajočih pevcev vseh starosti nas je prijetno presenetilo. To tem bolj, ker se naši domači zbori kljub dolgoletni in svetli tradiciji neprestano bore s pomanjkanjem pevcev in tožijo o nezainteresiranosti mladih ljudi do tovrstne glasbene dejavnosti. Program nedvomno ni bil, niti ni imel namena odgovarjati stilnemu obeležju; bil je preprost in nepretenciozen poizkus približati našemu poslušalcu nekaj umetnih in narodnih pesmi raznih narodnosti in raznih dob. Tako smo imeli priliko občudovati blagovorne akorde renesančne dobe, pestrost, barvitost in razgibanost francoske narodne pesmi, tegobo, prizadetost in bolečino črnske duhovne pesmi, in predvsem nam nesluteno in nepoznano lepoto njih domače holandske pesmi, ki vključena v tradicionalne

okvire tega naroda iz severnega dela naše stare Evrope, prepletena s svojimi problemi nacionalnega karakterja in poznane verske strpnosti, predstavlja enega od biserov v pisani in tako heterogeni mavrici narodnih pesmi našega sveta. In prav v tej prizadevnosti naših gostov vidim tudi osnovne odlike programa, ki so nam ga tako pristrčno in z vso zavzetostjo umeli posredovati.

Glasovne skupine tega zbora so dokaj izenačene in dosegajo v stopnji »piano« dober zvok in dokaj solidno homogenost, ki ji prav prijetno a tudi občutno barvajo globoki pedalni glasovi basovske skupine.

Ker polaga dirigent prav posebno pozornost tovrstnemu tihemu petju, mu bo vztrajno nadaljevanje te pravilno začrtane smeri nedvomno prineslo zadovoljivo zvočnost in homogenost tudi v ostalih stopnjah petja in kasnejšega muziciranja.

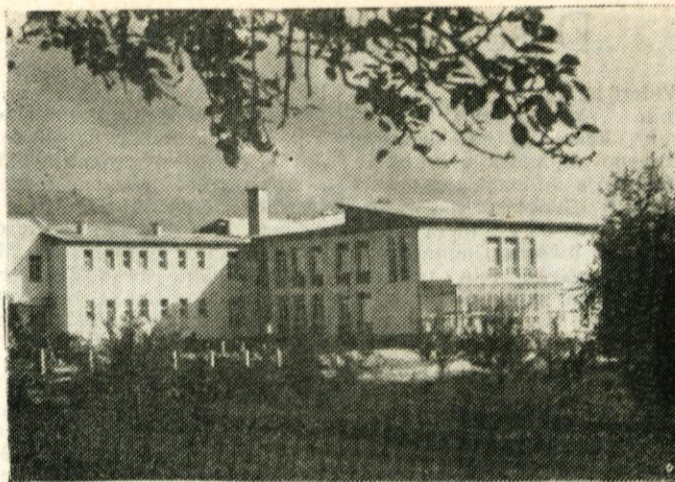
Prijetno sem bil presenečen nad več kot zadovoljivo dikcijo in izgovorjavo, ki je bila dovolj jasna in razločna tako v domačem holandskem, kot tudi v latinskem, francoskem, angleškem ali pa celo v slovenskem jeziku.

Zbor je zelo discipliniran in sledi svojemu dirigentu, ki uspeva s svojo sugestivnostjo vzpostaviti dovolj prisrčen kontakt s poslušalci. Sicer pa je več kot jasno, da prekriva vse kvalitete in tudi pomanjkljivosti, ki so pri vsakem amaterskem in tudi profesionalnem zboru bolj ali manj vidne, tisti nedopovedljivi čar amaterizma in navdušenosti, ki skrivata v sebi neštete ure upornih vaj, samoodpovedi in premagovanj, tista nikjer izrečena a vendarle povsod prisotna želja, razdajati samega sebe in nuditi poslušalcem vsaj bežen vpogled v lepoto in vsebinsko bogastvo holandske pesmi in s tem tudi holandskega človeka.

Delo, ki so si ga pevski prijatelji iz daljne dežele zastavili, bo ob takšnih naporih nedvomno rodilo nove, še boljše in zlahnejše uspehe, ki ne bodo v čast in ponos le njim samim, pač pa tudi širši skupnosti holandskih prijateljev.

Za našo prakso dokaj nenavadno dejstvo, da je bil med spremstvom tudi župan tega mesteca, nam jasno kaže kako intenzivno se oblastni forumi zanimajo za delovanje in aktivnost kulturnih skupin na svojem območju. Upajmo, da ob tej priliki navezani kontakti in izrečene zdravice med županom, predsednikom občinske skupščine Kamnik in zastopniki iz Domžal, ne bodo zašli v anale pozabljivosti, pač pa ustvarili in oživili tesno kulturno sodelovanje med omenjenimi občani.

C. Matičič

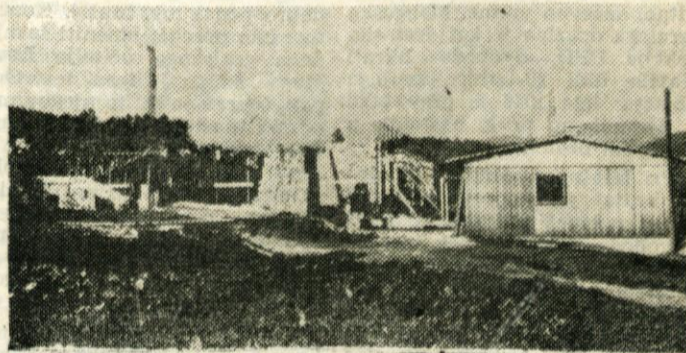

Mnogo je bilo preprirov in zdrah okrog gradnje nove šole na Brdu, nekaj upravičenih nekaj pa tudi nepotrebnih, vendar je šola končno le dograjena in s 14 dnevno zamudo se je v njej letos že pričel pouk. Učenci, starši pa tudi učitelji so z novo šolo nad vse zadovoljni, saj jim omogoča normalno delo in učenje, kar se bo prav gotovo poznalo tudi pri učnem uspehu. Nekaj imajo še težav z vodo, pa tudi slovesne otvoritve še ni bilo, vendar pouk že nemoteno poteka.

Za pokritje razlike v ceni, ki je nastala zaradi zavlačevanja gradnje pa še sedaj nihče ne ve, od kod bo občina vzela denar, da bo te obveznosti poravnala.

Ze pred meseci smo slišali obljubo, da bodo še letos tlakovali cesto od Združene kemične industrije mimo tovarne TOKO in Universale do spomenika NOB, te dni pa je podjetje Slovenija ceste tudi res pričelo z delom. Upajmo, da bo vreme pomagalo, da bodo dela še letos končana, prihodnje leto pa bo prišla na vrsto Prešernova cesta.

Tudi v Moravčah so pričeli z gradnjo prepotrebne šolskega poslopja. Gradbena dela je prevzelo gradbeno podjetje OBNOVA iz Ljubljane kot najugodnejši ponudnik in so obvezalo, da bo šolsko poslopje do pričetka naslednjega šolskega leta, t. j. do 1. septembra 1967 v celoti dograjeno in sposobno za vselitev. Tako bo tudi ta, dvajset let stara želja Moravčanov le enkrat uresničena.

„Deseti brat“ v Mengšu

Videti je, da je ideja o vsakoletnih »Mengeških poletnih igrah«, kakor so jih Mengšani preimenovali, pognala korenine. Tamkajšnja agilna dramska sekcija DPD »Svoboda« si je zadala nalogo, da bo v letnem gledališču (v bivšem kamnolomu) priredila vsako leto po eno ljudsko igro, povabila pa bo v goste tudi druge igralske družine. Prizorišče je kot nalašč primerno za igre na prostem: prostor je izredno zvočen, na eno stran se odpira proti naselju, na drugi strani je obdan z gozdom. Predlanskim in lani je mengeška igralska družina uprizorila dramatisiran Finžgarjev roman »Pod svobodnim soncem«, letos v juliju pa je v počastitev stoletnice prvega slovenskega

listični prizori iz vaškega in grajskega življenja izpred več kot sto let, kakor ga je zajel Jurčič v svojem romanu. Gledali smo razplet ljubezenske zgodbe med domačim učiteljem na slemenškem gradu Lovrom Kvasom in grajsko hčerko Manico, tragično usodo desetega brata Martina Spaka, besedovanja in modrovanja vaških kmetov v Obrščakovi krčmi itd.

Priznati moramo, da so se igralci zelo potrudili in je bil njihov nastop nad poprečnim amaterskim igranjem. Razveseljivo je, da smo poleg starejših, že izurjenih igrancev opazili tudi mlade, ki so prvič nastopali na odru. Če že hočemo izmed nastopajočih igrancev koga posebej pohvaliti, velja to pred-

Prizor iz letošnjega Desetega brata v Mengšu

romana uprizorila dramatisiran Jurčičev roman »Deseti brat«. Pri treh predstavah je bilo navzočih 2500 ljudi; gotovo bi jih bilo še več, toda zadnji dve predstavi je žal motilo nestanovitno, deževno vreme. Mengeška igralska družina je kot dramska sekcija DPD »Svobode« hkrati slavila tudi 20-letnico svojega obstoja: leta 1946 je prav tako v kamnolomu prvič nastopila z »Desetim bratom«.

Pri letošnji premieri »Desetega brata« je najprej dolgoletni in prizadevni predsednik DPD »Svoboda« Slavko Pišek spregovoril nekaj besed ob 20-letnem jubileju mengeške igralske družine, nato pa je Zvone Gorjup na kratko prikazal pomen »Desetega brata« kot prvega slovenskega romana in njegovo literarnozgodovinsko oznako.

Na izredno lepem naravnem prizorišču, ki so ga dopolnjevali odrski objekti iz kulis (Krjavljeva koča, Obrščakova krčma, grad na Slemenicah), so se pred gledalci vrstili romantično-rea-

vsem za vaškega posebneža Krjavlja, ki ga je igral tov. Vlader. S svojo pristno neprisiljeno, kmečko šegavostjo je znal gledavcem zbuditi prisrčen smeh. Vlogo desetega brata je prav dobro podal tov. Mušič. Končno moramo posebej omeniti še mladega grajskega učitelja Lovra Kvasa, ki ga je igral tov. Ocep, čeprav je bil to njegov prvi odrski nastop, se je vendarle dobro vživel v svojo vlogo in jo prav primerno podal. Predolga je vrsta nastopajočih (Manica, Marjan, graščak, Obrščak in dr.), da bi mogli tu vsakega posebej oceniti. Velja, da so si prav vsi prizadevali za čim lepši uspeh uprizoritve.

Vse priznanje zasluži tudi tov. Lavrič. Ni lahka stvar, postaviti na oder igro tolikšne razsežnosti in s toliko igravci. Režiser se je ob svojih bogatih režiserskih izkušnjah potrudil, da je igra potekala nemoteno in na dostojni ravni.

Po končani igri je predstavnik Zveze kulturno-prosvetnih or-

ganizacij občine Domžale podelil ob 20-letnici obstoja mengeške igralske družine nekaterim njenim dolgoletnim članom šopke cvetja in diplome o priznanju za njihovo požrtvovalno delo na kulturno-prosvetnem področju.

Letošnje »Mengeške poletne igre« so za nami. Z uprizoritvijo »Desetega brata« smo se tudi v

naši občini pridružili proslavam stoletnice slovenskega romana, ki so se letos vršile po Sloveniji. Trdno smo prepričani, da se bodo »Mengeške poletne igre« nadaljevale tudi naslednja leta in da nas bodo drugo leto mengeški igravci spet presenetili s kakšno lepo ljudsko igro.

Z. Gorjup

Novosti pri žaganju lesa za domačo uporabo

Od leta 1962 dalje, ko so se započele vse žage venecianke in so morali vsi gozdni posestniki voziti les za domačo uporabo na industrijsko žago podjetja LIP Radomlje ali obrtno žago podjetja »Zlatopolje« v Dolu, so bili prizadeti predvsem hribovski kmetje in kmetje oddaljenih vasi Črna grabna in moravške okolice. Kmetje so neprestano zahtevali, da se jim omogoči razrez lesa za domačo uporabo na bližnjih žagah veneciankah. Novi zakon iz leta 1963 je dovoljeval gozdnim posestnikom, da so lahko lastni les žagali na lastnih žagah, zato so se posluževali cirkulark. Tu se je žagal les zelo nekalitetno in škoda na lesu je bila neprecenljiva. Mnogo kmetov pa je vozilo les na žago v sosednje občine. Ako upoštevamo, da so kmetje prejeli v letu 1964 za domačo uporabo 2656 m³ lesa, v letu 1965 pa celo 3751 m³, je bila škoda tem večja, če ni bil rezan kvalitetno. Poleg tega je bilo na cirkularkah razrezanega tudi mnogo lesa na črno. Zaradi dolgega transporta in visokih cen razreza je ostalo tudi mnogo lesa po gozdovih ali kmetijskih dvoriščih, kjer je propadel. Do leta 1964 kmetje niso polagali dovolj pažnje obnovi gospodarskih poslopij in domov, ko pa so bili kmetje v višinskih predelih oproščeni plačevanja davkov, se je položaj občutno spremenil. Kmetje so pričeli adaptirati domove, posvečati večjo skrb poljedelstvu in zaradi tega je bila poraba lesa za domačo uporabo tem večja. Zato je bilo vprašanje razreza lesa vedno predmet razprav na zborih volivcev. Da bi se to vprašanje ugodno rešilo, je bil sklican na občini sestanek zastopnikov gozdnega obrata, podjetja LIP in Zlatopolje ter žagarjev ter predsednikov krajevnih skupnosti. Sklepi tega posvetovanja so bili tile:časno in to po de-

janski potrebi se odpečati žage venecianke in se da kmetom možnost za kvaliteten razrez lesa za domačo uporabo. Do prihodnjega sestanka bodo zbrali podatke, koliko se bo žagalo na posamezni žagi in kam kmetje želijo voziti les v razrez. Na ta način bo možno ugotoviti, koliko časa bo posamezna žaga obratovala. Dne 3. X. 1966 je bil penovni sestanek, kjer se je določilo, da bodo začasno obratovala žage v Moravčah, last Vehovca in Učakarja, žaga na Trojanah last Štefana Brvarja, v Voščah žaga Antona Močnika ter žagi Kerč na Podrečju in Miha Tiča na Radici. Ko bodo kmetje pripeljali les na te žage, se bodo te odpečatile. Kmetje bodo les še dalje lahko vozili na razrez na industrijsko žago LIP v Radomljah in na žago podjetja »Zlatopolje« na Dole pri Moravčah. Ker bodo imeli s tem kmetje možnost kvalitetnega razreza lesa, se bodo najstrožje zatirale cirkularke, poostrila pa se bo kontrola na vseh žagah veneciankah. Žagarji ne bodo sprejemali lesa, če les ne bo žigosan z rdečim pečatom in če kmet ne bo predložil potrdila — dovoljenja za razrez lesa. Les, ki bo žigosan s črnim žigom, je družbena last in se ne bo sprejemal za razrez na nobeni žagi. S tem bo praktično črn razrez odpadel. Tudi na cirkularkah se bo poostrila kontrola in se bo od kmetov, ki bodo žagali lastni les na svojih cirkularkah zahtevalo isto, kot od ostalih kmetov oziroma žagarjev. Za vsak ugotovljen primer črnega razreza pa bo storilec kaznovan. Upamo, da se bodo kmetje poslužili raje žag, namesto da bi sami žagali les na cirkularjih in sami sebi delali škodo. S tem, upamo, bo večletni problem žaganja lesa za domačo uporabo dokončno rešen.

Leopold Gec

S 1. novembrom bo uveden lokalni avtobusni potniški promet

Skupščina je na svoji seji sprejela odlok o uvedbi lokalnega potniškega prometa v občini, ki bo z avtobusnimi zvezami zajel skoro vse področje občine tako, da bodo avtobusne prevoze lahko uporabljali vsi

delovni ljudje za prihajanje na delo in za pot domov ter učenci osnovnih šol za prevoz v šolo.

Prevoze je prevzelo podjetje Ljubljana transport, občina pa bo razmnožila vozne rede in jih razdelila vsem občanom.

Društvo „Partizan“ Moravče ponovno oživljeno

Konec preteklega meseca so se v dvorani Partizanskega doma zbrali prijatelji telesne vzgoje na izrednem občnem zboru. Bilo je precej krepkih besed, izgovorjenih na račun vseh tistih, ki so krivi, da društvo zadnjih pet let ni delovalo, temveč obstajalo samo na papirju. Stika s telovadci ni bilo, niti se ni poiskalo stika z mladino. Mislim, da je dovolj, če povemo, da se sam odbor že tri leta ni sestal. Mladina Moravč si želi organizirano delo v društvu in si je zato izvolila nov odbor, katerega je zadolžila, da organizira redno delo po sekcijah ter poišče člane starega odbora in uredi društveno dokumentacijo. V društvo je vstopila tudi šola kot celota, saj letos že drugo leto uspešno nadaljuje z vadbo 4 pionirskih vrst. Poleg rednega dela bodo člani društva ob pomoči vseh zainteresiranih uredili prostor okoli doma v igrišča. Novemu vodstvu in vsem članom želimo čimveč uspešnega dela.

Moravški pionirji za svoj praznik

29. september je dan pionirjev. Moravški pionirji so ta dan nestrpnost pričakovali. Ze pred osmo je bilo vse živo. Ob 8. uri se je pričela odredna konferenca, kjer so pionirji podali obračun svojega dela. Z delom v pretelem letu so bili zadovoljni, saj so dosegli lepe rezultate. Za letošnje leto so sklenili, da bodo še bolj delovni in tekmovali med razredi za čim boljše učne uspehe. Poživili bodo tudi delo v krožkih. Sklenili so, da bodo sodelovali s prostovoljnimi delom tudi pri urejanju okolice nove šole. Višek vsega pa je bil prihod narodnega heroja Mirka Jermana, ki se je ljubeznivo od-

zval vabilu pionirskega odreda in prišel med pionirje. Pionirji so toplo pozdravili zadnjega komandanta Šlandrove brigade, po kateri nosi ime tudi moravški pionirski odred.

NA TROJICI SO ODKRILI SPOMENIK

V nedeljo, 18. septembra je krajevna organizacija ZB Moravče priredila na Trojici svečanost, katere se je udeležilo nad 300 ljudi. Ob tej priliki je sekretar občinskega odbora ZB, tov. Štrukelj odkril spomenik padlim domačinom in devetim neznanim borcem, ki so pokopani na tamkajšnjem pokopališču. Na svečanosti so sodelovali s programom učenci osnovne šole Trojica, recitatorji in pevski zbor šole Moravče ter godba Mengeš.

V RIBČAH BODO UKINILI SOLO

Svet za šolstvo občine Domžale je prejel od skupščine občine Litija sporočilo, da bodo zaradi premajhnega števila otrok že letos ukinili podružnično šolo v Ribčah in učence z avtobusi vozili v najbližje popolne osnovne šole. Ker obiskuje to šolo poleg devetih otrok s področja občine Litija tudi 19 otrok iz naše občine, je Svet za šolstvo naše občine dosegel s predstavniki občine Litija sporazum, da bodo šolo v Ribčah zato, ker novo šolsko poslopje v Moravčah še ni dograjeno, za tekoče šolsko leto še obdržali, seveda proti plačilu stroškov, ki jih bodo imeli s šolanjem naših otrok. Z začetkom šolskega leta 1967/68 pa bo ta šola dokončno ukinjena in otroci, ki sedaj obiskujejo to šolo, se bodo morali prešolati v Moravče, ali pa v Senožete oziroma Kresnice, če bo to starešem bolj ustrezalo.

Upajmo, da bo do novega šolskega leta novo šolsko poslopje v Moravčah v celoti dograjeno, tako da bo lahko sprejelo pod svojo streho tudi učence, ki letos še hodijo v Ribče.

Obiščite v času od 21. do 30. oktobra Domžale in oglejte si Domžalski jesenski sejem

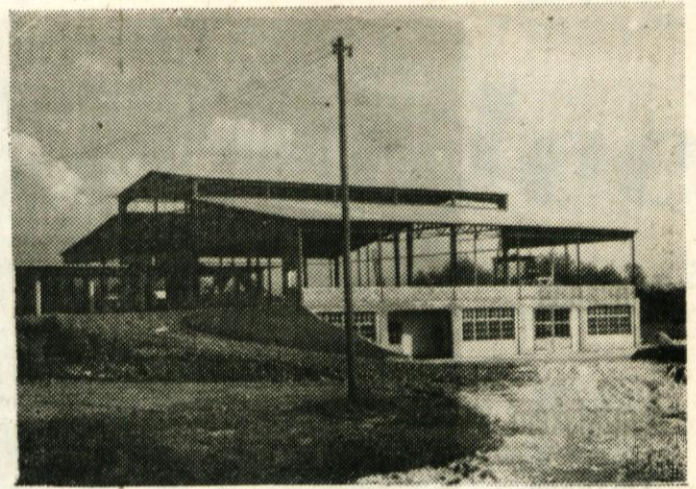
Slovesna otvoritev gasilskega doma v Jaršah

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Rodica — Jarše so pred dnevi slavili skupaj z vsemi občani obeh vasi pomembno delovno zmago. V nedeljo, 21. avgusta, so slovesno predali svojemu namenu prostor, ki bo služil kot gasilski dom, in novo motorno brizgalno s prikolicco ter ostalo gasilsko opremo. Prostor v bivšem Kraljevem mlinu v Sr. Jaršah so preuredili člani sami, prav tako pa so večinoma s prostovolj-

nim delom in lastnimi sredstvi izdelali tudi motorno brizgalno in nabavili drugo opremo.

Novi motorni brizgalni in dom sta kumovala zakonca Arnež iz Sp. Jarš, ki sta ob tej priliki podarila društvu 100.000 S dinarjev, kar je vsekakor izreden primer pomoči in razumevanja, ki ga je društvo deležno tudi sicer pri vseh občanih na Rodici in v Jaršah.

Franci Gerbec

Avtoservis bo kmalu pod svojo streho

Že pred leti se je pokazalo kot nujno, da bi Svetoservis svoje raztresene obrate združil v enem samem objektu, kjer bi imeli delavci boljše delovne pogoje, kjer bi bil boljši nadzor nad delom in kjer bi lahko vpeljali sodobnejše tehnološke postopke, ki naj bi pripeljali do kvalitetnejših in hitreje opravljenih uslug, t.j. kompletnemu popravilu avtomobilov vseh vrst. Lani so pričeli z gradnjo moderne industrijske hale nasproti bencinske črpalke v Domžala in čez mesec dni se bodo že vselili v pritrilne prostore, kjer bodo opravljali celotni remont motornih vozil od mehaničnih del, avtokleparstva pa do avto-ličanja. Prevzeli bodo tudi stalni servis za velike avtomobilske tovarne.

Stroški celotne gradnje znašajo cca 82 milijonov starih dinarjev, od tega pa je višina lastne udeležbe 49 milijonov. K temu je prispevala Elektromehanična delavnica 6 milijonov in si s tem zagotovila prostore, kjer bo lahko opravljala avtoelektrična dela. Kolektiv, ki šteje 83 članov, od tega 33 vajencev, je ustvaril sredstva za gradnjo s tem, da se je odrekel delu osebnih dohodkov, zavedajoč se, da bo lahko uspeval le, če bo iz obrtniške oblike dela prešel na kompleksno opravljanje vseh servisnih uslug z velikimi kapacitetami.

Celotni kolektiv zasluži za svoje prizadevanje vse priznanje, zasluži pa tudi vsestransko podporo.

Nekaj podatkov o delu izpitne komisije za voznike motornih vozil pri Skupščini občine Domžale

Izpitna komisija za voznike motornih vozil pri Skupščini občine Domžale zaseda vsak četrtek že nekaj let nazaj. Z ozirom na vedno večje število prijavljenih kandidatov pa komisija v sezoni zaseda tudi ob petkih.

Komisija deluje za kandidate z območja občin Domžale in Kamnik.

Sestavljena je iz štirih članov, ki so poklicni vozniki in imajo za to tudi ustrezne kategorije »A, B, C, D, E«. Predsednik in tajnik pa sta uslužbenca organa za notranje zadeve in hkrati voznika amaterja.

Poglejmo nekaj statističnih podatkov:

V letu 1966 od 1. I. 1966 do 1. IX. 1966 se je k izpitu prijavilo 1555 kandidatov. V istem obdobju leta 1965 pa se je k izpitu prijavilo 1259 kandidatov. Letos se je prijavilo:

	kandidatov
za kategorijo A	502
za kategorijo B	914
za kategorijo C	47
za kategorijo E	12
za kategorijo D	14

za kategorijo F	4
za moped se je prijavilo	62

Od teh je izpit uspešno opravilo:

	kandidatov
prvič	645
drugič	422
tretjič	308
četrtič	76
petič	52
šestič	32
sedmič	6
osmič	6
devetič	3
desetič	2
in več kot desetič	3

Iz registra prijavljenih kandidatov je razvidno, da največ kandidatov ni opravilo izpita iz pismenega dela. Mnogo manj pa je bilo padcev iz praktičnega dela. Vzrok, da jih razmeroma mnogo pade pri teoretičnem delu izpita, je v tem, ker mnogi kandidati niso obiskovali predavanja in teorije v tečaju avtomoto društva, ampak so se pripravljali sami ali pa s slabim inštruktorjem, ki sicer zna voziti, ne zna pa učiti.

Nogometaši začeli s tekmovanji

Pred nekaj tedni so tudi nogometaši domžalske občine začeli s tekmovanji. V podzveznem prvenstvu sodelujejo štiri moštva: NK Induplati Jarše, NK Ihan, NK Domžale in NK Dob, ki nastopajo s spremenljivo srečo.

Najbolje so se do sedaj odrezali v Jaršah, saj so se po petih kolih znašli na občinskem prvem mestu, brez izgubljene tekme, z gol razliko 23:7. V novi sezoni so klub okrepili nekateri bivši igralci Domžal in Kamnika (brata Trobca, Blejc, Urh), da imajo sedaj lepo priložnost, zadržati prvo mesto. Zlasti so se njihove možnosti za prvo mesto povečale po nedeljskem neodločenem rezultatu 2:2 na »vročem« igrišču Save v Tacnu.

Opozoriti pa velja vodstvo NK Induplati, da naj — če samo sebi dobro želi, nikar ne zanemari pravega dela z mladinsko ekipo, ki se je še vsakemu zelo obrestovalo. Mladinska ekipa je vedno tisti vir igralcev, ki se bodo pošteno in požrtvovalno borili za barve svojega kluba. Pridobivanje igralcev od drugod pa je zelo tvegana zadeva in je že vnaprej obsojeno na neuspeh, čeprav se v začetku morda kažejo dobri rezultati. Če ni trdnega mladinskega zaledja, tudi obeti za prihodnost ne morejo biti najlepše. Za ponovno oživiljeni NK Ihan, ki zaradi finančnih težav nekaj časa ni nastopal, je sed-

mo mesto na prvenstveni lestvici lep uspeh, ki so ga njegovi igralci dosegli s požrtvovalno in borbeno igro. Če bo s tako igro nadaljeval, se mu obeta še kakšno mesto višje proti vrhu.

Najbolj je razočaral svoje pristaše NK Domžale, ki je po petih prvenstvenih zavrtljajih pri dnu prvenstvene lestvice — na devetem mestu. Toda, če pogledamo dejstvo, da je v prestopnem roku zapustilo klub kar devet igralcev prvega moštva, nam takoj današnje stanje postane razumljivo in jasno. Reaktivirati so se morali nekateri starejši igralci, ki so z igranjem že prenehali; ti bodo z mladimi, ki pa so v članski konkurenci fizično komaj sposobni nastopati, skušali doseči čim več. Vključevanje več mladih igralcev v moštvo trenutno ni ravno najboljša rešitev, je pa edina prava pot za vsakogar, ki v prihodnosti skuša in hoče nekaj doseči.

NK Dob je najslabše uvrščeno moštvo izmed vseh moštev domžalske občine. Zdi se, da igralci premalo resno jemljejo nastope svojega moštva, kakor bi jim bilo vseeno, kakšen uspeh bodo dosegli. Če je temu tako, potem ne ravnajo prav, saj drugim trošijo sredstva, tistim, ki se hočejo za svoje moštvo boriti pošteno in požrtvovalno.

Lestvica po 5. kolu:

1. Induplati	5	4	1	0	23 : 7	9
2. Novo mesto	5	4	1	0	21 : 6	9
3. Sava	5	4	1	0	19 : 6	9
4. Usnjar	5	3	1	1	14 : 8	7
5. Bela krajina	5	2	2	1	19 : 8	6
6. Rog Kočevje	5	3	0	2	12 : 9	6
7. Ihan	5	2	1	2	8 : 10	5
8. Rakek	5	2	0	3	8 : 11	4
9. Domžale	5	2	0	3	8 : 13	4
10. Dob	5	1	0	4	10 : 21	2
11. Medvode	5	1	0	4	8 : 23	2
12. Svit Kamnik	5	0	1	4	5 : 24	1
13. Enotnost	5	0	0	5	8 : 22	0
Izven konkurence						
14. Rudar B	5	2	2	1	14 : 8	6

Podzvezna mladinska liga:

1. Olimpija B	3	3	0	0	10 : 0	6
2. Sava	2	1	1	0	8 : 4	3
3. Rakek	2	1	1	0	6 : 5	3
4. Domžale	3	1	0	2	5 : 6	2
5. Dob	3	0	2	1	4 : 10	2
6. Usnjar	1	0	0	1	0 : 3	0
7. Induplati	2	0	0	2	3 : 8	0

Lestvica kamniško-domžalske pionirske lige:

1. Dob	3	3	0	0	9 : 0	6
2. Kamnik	3	2	0	1	7 : 1	4
3. Ihan	3	1	0	2	2 : 6	2
4. Domžale	3	0	0	3	1 : 9	0

Telovadba v domžalskem „Partizanu“

Zanimanje mladine za organizirano splošno telesno vadbo v zadnjih letih ne raste in marsikatera partizanska organizacija je prenehala z delom. Takih društev imamo tudi v naši občini nekaj. Pri domžalskem Partizanu pa so s pričetkom pouka spet zaživelj vsi oddelki in tudi vodnikov, ki svoje delo opravljajo čisto brezplačno, je kar dovolj, posebno mladih.

Moški oddelki imajo vadbo vsak torek in petek, ženski oddelki pa vsak ponedeljek in četrtek.

Društvo vabi mladino, ki ima veselje do telovadbe, da pride v telovadnico. Splošna telesna vadba je vir zdravja in razvedrila, obenem pa nujni pogoj za kakršno koli specializacijo.

Športni drobiž

Šolsko športno društvo Srednje tehniške usnjarske galanterijske šole v Domžalah je organiziralo turnir v malem nogometu. Na igrišču, ki so ga mladinci zgradili s prostovoljnimi delom in veliko požrtvovalnostjo, se je pomerilo 7 ekip. Doseženi so bili naslednji rezultati:

KSHS : TROTTERSI 5 : 4,
LAČNI : BOTRI 7 : 2,
DISK : VETERANI 1 : 3,
PRVAKI : KSHS 3 : 6,
LAČNI : VETERANI 5 : 6.

V finalu sta se sestali ekipi KSHS in Veteranov. Zmagala je ekipa KSHS (mladinci iz STUGŠA) z rezultatom 5 : 4. Tekma je navdušila približno 300 gledalcev, kolikor se jih je zbralo na finalni tekmi.

Gotovo je, da so taki turnirji velikega pomena za razvoj nogometa med mladino. Turnir je tako dosegel svoj namen. Manj pa je pohvalno dejstvo, da je moral sleherni nastopajoči pred nastopom položiti vsoto 200 din, če je hotel sodelovati.

Čeprav je šlo na omenjenem turnirju za majhne vsote, moramo omenjeni pojav najostreje obsoditi.

Če se bodo zaslužkarske razvade, ki žal kazijo naš vrhunski šport, razširile celo tam, kjer bi moral biti najčistejši amaterizem — pri mladinskih ekipah, smo lahko prepričani, da pravemu športu pri nas bije zadnja ura.

Mlada Domžalčana TONE GRILJ in STANČI ŠUBELJ, vozača nove zvrsti moto športa — go-carta, člana AMD Moste, posegata po najvišjih naslovih celo v državnem merilu. Tako je Tone GRILJ tik pred osvojitvijo naslova državnega prvaka v kategoriji do 100 ccm, Stanči ŠUBELJ pa je že na začetku svoje tekmovalne kariere, na novem stroju PARILLA, dosegel nekaj odličnih rezultatov. Na nedavnem tekmovanju v Ljubljani je v močni mednarodni konkurenci zasedel odlično drugo mesto.

Dviganje uteži je zlasti na Prevojah dobilo precej pristašev. Tamkajšnji mladinski aktiv je organiziral celo republiško prvenstvo za mladince. Poleg dobre organizacije se je odlikoval tudi s tekmovalnimi uspehi.